

Lördag

Nya Åland

10 JANUARI 2009

NR 7

PRIS 1,20 €

Ehn riktig slitvarg

PORTRÄTTET. Han klarar sig med fyra timmars sömn per natt.

Det kan behövas, för som ordförande i stadsstyrelsen, lagtingsledamot och entusiastisk brandkårst har Johan Ehn svårt att få tiden att räckta till. I dagens porträttintervju får vi veta vad som driver honom.

SIDORNA 10-11

Åländsk kaka rena E-bomben i butiken

NYHETER. Den som tycker om bakverk och inte är rädd för E-tillsatser kan välja Ålandsbagarns frukttårta.

Den innehåller så många som 18 E-ämnen – fler än i någon annan produkt som Nya Åland hittade under en runda i butiken i måndags.

– E-tillsatserna finns i sylten som vi köper

färdig utifrån, förklarar **Sverker Jansson**, försäljningschef på ÅCA/Ålandsbagarn.

Just bakverk, vid sidan av färgat godis, light-läsk och många färdigprodukter, innehåller många E-ämnen som kan ge allergiska reaktioner. I dag misstänker man också att smakförstärkaren natriumgluta-

mat, E-621-625, har samband med svåra sjukdomstillstånd som den dödliga muskelsjukdomen ALS.

Om någon läsare får syn på en produkt med fler E-tillsatser än Ålandsbagarns frukttårta, hör av er!

SIDORNA 2-3

Gemensam linje sökes. Kan Åland, Sverige och riket enas om en lösning gentemot EU i snusfrågan? Det ska landskapsregeringen diskutera med Sveriges handelsminister på onsdag.

Svensk minister synar snuset

NYHETER. Sveriges handelsminister **Ewa Björling** (m) till Åland för att diskutera snusfrågor och rederinäringens villkor.

– Vi jobbar för att vi ska hitta en gemensam lösning i frågan, avslöjar finansminister **Mats Perämaa** (lib).

SIDAN 4

Dennis Jansson fälld i tingsrätten

Skall överklaga. Dennis Jansson (till höger) i tingsrätten med Marieparks juridiska ombud Andreas Carlsson. Foto: NINA SMEDS

NYHETER. Dennis Jansson borde ha haft ett giltigt miljötillstånd för musikevenemangen i Mariepark sommaren 2006. Det anser Ålands tingsrätt som i går tillkännagav sin dom i den segslitna frågan.

Jansson och Mariepark ab döms dels till 35 dagsböter på sammanlagt 1.155 euro och dels till att betala 3.000 euro till staten, det vill säga den vinst han och Mariepark fått av evenemangen som i och med domen nu betraktas som brottsliga.

Tingsrättens dom sätter däremot inte punkt på frågan.

– Vi överklagar till hovrätten, säger Janssons juridiska ombud, vicehäradshövding **Andreas Carlsson**.

SIDAN 4

Anställningsstopp för landskapet

NYHETER. Landskapsregeringen tar till nya sätt för att dra åt svängremmen. Från och med nu är det anställningsstopp på landskapsförvaltningen. Att man för närvarande har flera ledig-anställda tjänster kommenterar finansminister **Mats Perämaa** (lib) så här:

– Vissa uppgifter måste göras.

SIDAN 5

Knopparna väntar. Lagerhäggen är full av knoppar som är beredda på att explodera i vår. Tills dess kan man njuta av de blanka bladen.

Buskar som inte vissnar

TRÄDGÅRD. Då snön lägger sig i trädgården finns det vissa uppstudsiga växter som markerar sin närvaro i allt det vita.

Tittes trädgård handlar i dag om olika

vintergröna buskar man kan plantera i stället för barrträd eller rhododendron. Till dem hör bland andra den lättodlade och mångsidiga klätterbenveden, den vackra

blå järneken och den stolta buskroslingen. Läs mera om städsegröna buskar på...

SIDAN 9

familjen

7

"Någonting stort sker när man vågar vara liten."

JUANITA FAGERHOLM-URCH I ETT LITET ORD

vin & mat

12

Det är läge att spana efter vin från Slovenien, tipsar Ella Grüssner.

nöje

13

Fred Forsell drömmer om ett liv på den finska landsbygden.

sport

16

Rösta fram årets sporthändelse och vinn en biljett till Idrottsgalan. **Erica Granesäter** var en av idrottarna som utmärkte sig i fjol.

mobil.nyan.ax

Senaste nytt direkt i din mobiltelefon!

E-bomb. Ålandsbagarns frukttårta innehåller 18 E-tillsatser – rekordet för den snabbgranskning som Nya Åland gjorde i en butik i måndags. Finns det någon produkt som innehåller ännu fler E-ämnena, hör av er till Nyan!
Foto: ANNIKA ORRE

18 E-tillsatser i frukttårtan!

Konserveringsmedel, geleringsmedel, förtjockningsmedel, färgämnen...

Ålandsbagarns frukttårter frestande god ut där den ligger under locket av plast i butiksdiskens.
Men mycket av innehållet är konstgjort. Tårtan innehåller 18 olika E-tillsatser.

En läsare kontaktade Nyan nyligen och undrade varför Ålandsbagarnas nya produkt kiwi-wienerbröd innehåller så många som 14 olika E-tillsatser.

– Måste det faktiskt vara så, undrar hon.

E-koll i butiken

Tipset fick oss att åka till en butik för att kolla in E-innehållet i olika produkter. Tillsatserna orsakar återkommande diskussioner i offentligheten eftersom många av tillsatserna kan ge allergiska reaktioner och en del misstänks ha samband med olika svåra sjukdomstillstånd, även om de är godkända.

Genomgången visade att det är just bakverk, vid sidan av färgat godis och läsk, som innehåller flest E-tillsatser.

Färgat godis

Bland lösgodiset innehåller Bassetts sura vingummin flest E, tio stycken. Vanliga vingummin innehåller nio E-ämnena.

Light-läsk innehåller fler E-tillsatser än vanlig läsk. Hartwalls Jaffa Light inne-

håller elva E och är dessutom sötad med aspartam som kan ge symtom om man får i sig för mycket. Vanlig Coca-cola innehåller bara två E-ämnena.

Ålandsbagarns hallonlängd och prinsessbakelser innehåller elva E-ämnena, Pirkkas drottningpaj 13 och Fazers Texas-längd 17 E.

E-frukttårta

Flest E-tillsatser finns det i Ålandsbagarns frukttårta. 18 olika E-ämnena – butiksrundans rekord.

Kakbotten består av vetemjöl, socker, ägg och vatten. Inga konstigheter så långt.

Sedan kommer det: Emulgeringsmedel E 471 och 475, konserveringsmedel E 202, 211 och 220, bakpulver E 450, 500 och 341, geleringsmedel E 440, 1442 och 401, surhetsreglerande medel E 330 och 331, stabiliseringsmedel E 333, förtjockningsmedel E 404 och 401 samt färgämnen E 127, 160 och 160 a.

Färdigmat

Men också färdigmat innehåller i många fall E-tillsatser. En vanlig tillsats är smak- eller aromförstärkaren natriumglutamat, E 620-625, som på senare tid har lyfts fram som en möjlig orsak till nervskador. Forskning pågår som bäst om glutamatets roll i samband med degenerativa sjukdomstill-

stånd som till exempel den dödliga muskelsjukdomen ALS.

Natriumglutamat används för att stärka främst köttsmaken i olika produkter, men tillsatsen finns också i exempelvis vegetariska produkter. I USA är tillsatsen så omstridd att det finns restauranger som aktivt marknadsför sig som natriumglutamatfria. I andra länder är natriumglutamat förbjudet.

Mera kött=färre E

Under butiksrundan, där också kött- och färdigmatprodukter kollades, stod det klart att en produkt som innehåller mycket kött inte behöver smakförstärkas på konstgjord väg, och omvänt att en produkt där köttprocenten är låg så gott som alltid innehåller natriumglutamat. Det här går förstås också hand i hand med hur dyr produkten är – ju mera kött, desto högre pris.

Inte heller alla vegetariska färdigprodukter går fria från natriumglutamat.

Det skiljer mycket i E-innehåll i färdigmatprodukterna. En del rätter har någon enstaka E-tillsats, medan andra innehåller fler även om märket är det samma. Mellan märken kan det förstås också finnas skillnader – Saarioinens medvurstpizza innehåller tolv E-ämnena, inklusive natriumglutamat,

medan Atrias motsvarande pizza innehåller bara tre E-tillsatser och inget natriumglutamat.

I biff, bröd och ost

En produkt som innehåller många E-tillsatser är Pirkas ostburgare i dubbelpack: Fem, inklusive natriumglutamat, i biffen, tre i semlan och fem i osten, eller sammanlagt tretton.

En reflektion när det handlar om färskt kött är att E-tillsatserna sitter i marinaden. Omarinerade kycklingstrimlor innehåller inga E-tillsatser medan marinerade kan innehålla upp till elva E-ämnena. Samma gäller också för gris-kött.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Knallfärger. Godis som färgats i knalliga färger innehåller många E-färgämnen som kan vara allergiframkallande.
Foto: ANNIKA ORRE

Ämnen som kan ge allergiska symtom

Livsmedelsverket Evira ger exempel på tillsatser som kan förorsaka överkänslighets-symptom:

Azofärgämnen

(E102) Tartrazin, (E110) Orange Yellow S och Sunset Yellow FCF, (E122) Azorubin och karmosin, (E123) Amarant, (E124) Nykockin, koschenillrött A och Ponceau 4R, (E128) Röd 2G, (E129)

Alluraröd AC, (E151) Brilljantsvart BN och svart PN, (E154) Brun FK, (E155) Brun HT, (E180) Litholubin BK

Konserveringsmedel

(E200) Sorbinsyra och Sorbater (E202–E 203), (E210) Bensoesyra och Bensoater (E211–E213) och Hydroxi-bensoesyrametylestrar (E214–E219), (E220) Sva-

E226–E228) Sulfiter

Antioxidationsmedel

(E320) Butylhydroxianisol (BHA), (E321) Butylhydroxitoluen (BHT)

Smakförstärkare

(E620) Glutaminsyra, (E621–E625) Glutamater
Mer information om tillsatsämnen finns på Eviras hemsida, www.evira.fi

Sverker Jansson, Ålandsbagarn: E-tillsatserna finns i sylten

–E-tillsatserna finns i de färdiga sylter vi köper in utifrån. Därför finns det så många E-ämnen i vår frukt-tårta, förklarar Sverker Jansson, försäljningschef på ÅCA/Ålandsbagarn.

E-tillsatserna i sylterna är svåra att göra något åt, konstaterar han.

–Det mest önskvärda är förstås att ingredienserna ska vara helt naturliga, men då blir det en helt annan prisbild för produkterna. I så fall skulle bara en ytterst liten kundgrupp ha råd med bakverket.

Hållbarhetstiderna skulle förkortas och mindre mängder tillverkas per gång, något som skulle driva upp priserna.

Visst kan det finnas alternativa sylter med färre E-tillsatser, men de kan ha andra egenskaper som gör dem svår-använda, säger han.

–Vi tar det som fungerar bäst.

Bakverk populära

Konditorisidan har ökat mycket under de senaste åren, berättar han.

–Folk vill unna sig något gott speciellt till helgerna. Samma fenomen finns också i Sverige.

En annan trend som är tydlig i dag är den motsatta – att

I sylten. Orsaken till de många E-tillsatserna i Ålandsbagarns frukttårta finns i den färdigköpta sylten, förklarar försäljningschef Sverker Jansson. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

konsumenterna blir allt mera medvetna om vad de äter.

–Allt fler tänker allt mera på det. Efterfrågan på ekologiskt och närproducerat ökar nu. Många är också villiga att betala lite mera för det som de vill ha.

Utan E-tillsatser

Sverker Jansson påpekar att de

produkter som ÅCA/Ålandsbagarn gör utan köpta ingredienser utifrån innehåller mycket lite E-tillsatser.

–Vårt nya bröd Svärmorslimpa innehåller inga E-ämnen alls.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Så här handlar du "E-smart"

I december 2007 skrev Nyan senast om E-tillsatser. Då gav dagiskocken Mia Jansson följande tips till den som vill undvika tillsatsämnen i maten.

■ Läs innehållsförteckningen på det du köper. Ät mat med innehåll, inte tomma kemikalier. Det som står först är det som produkten innehåller mest av.

■ Innehåller livsmedlet glutamater–rata direkt. Glutamater kan betecknas bland annat med koderna E620-E625 och med förkortningen MSG, som står för Mono Sodium Glutamat vilket på svenska är mononatriumglutamat.

■ Köp helst inte livsmedel som innehåller fler än tre tillsatsämnen.

■ Undvik artificiella färgäm-

E-jägare. Dagiskocken Mia Jansson undviker E-tillsatser så gott det går. Hon lagar det mesta från råvaror och blandar kikärtor i pizzabotten. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

nen, de har e-koder mellan E100-E180. Livsmedelsverket Evira ger färgämnen som exempel på tillsatser som kan orsaka överkänslighetssymptom.

■ Ät så nära råvaran som möj-

ligt. Gärna efter säsong och ekologiskt.

■ Den som vill veta mer om tillsatser rekommenderas boken "Den hemliga kocken" av Mats-Eric Nilsson. (ab)

Fakta/316 godkända E-tillsatser

■ Tillsatsämnen inom livsmedelsindustrin är ämnen som läggs till i maten med vilje, till exempel för att öka hållbarheten, färgsätta eller ändra konsistensen.

■ I dag finns 316 godkända tillsatsämnen i Finland. Den så kallade E-koden är ordningsnummer.

■ En grundlig säkerhetsbedömning ska göras innan ämnen godkänns. I EU bedöms säkerheten hos Europeiska myndigheten för livsmedels-säkerhet, EFSA.

■ Tillsatserna klassas genom ADI-värdet (Acceptable Daily Intake) vilket är maximalt dagligt intag som människan kan utsätta sig för utan skadeverkningar på hälsan. Värdet anges i milligram per kilogram kroppsvikt per dygn. Säkerhetsmarginalen är stor

på ADI-värdena. Hos barn kan dock värdena lättare överskridas eftersom de har lägre kroppsvikt.

■ I Finland ligger såväl vuxnas som barns intag av tillsatser enligt de senaste undersökningarna på en trygg nivå. Eftersom barn har en lägre kroppsvikt är det dock skäl att beakta att till exempel drycker som innehåller bensoesyra (E 210–E 219) och korv som innehåller nitrit (E 249–E 250) kan höja barns intag av tillsatser över den rekommenderade nivån, om ifrågavarande livsmedel intas i rikliga mängder.

■ Aspartam (E 951) och acesulfam K (E 950) hör till de vanligaste sötningsmedlen i lättdrycker. De är 100-200 gånger så söta som vanligt socker. Utgående från ADI-

värdet i en energidryck kan en person som väger 60 kilogram dagligen tryggt dricka 4 liter av en dryck som sötats med aspartam och 1,5 liter av en dryck som sötats med acesulfam.

■ Tillsatser kan delas in i tre grupper. 1. Naturliga, som finns i naturen, som till exempel lecitin (E322) som finns i äggula. Det finns både animaliska och vegetabiliska tillsatser. 2. Naturidentiska som tillverkas på kemisk väg men är lika sådana som finns i naturen, till exempel askorbinsyra=C-vitamin. 3. Artificiella (syntetiska) tillsatser framställs på kemisk väg och förekommer inte naturligt, till exempel färgen amarant (E 123).

Källa: Evira-livsmedelssäkerhetsverket i Finland

ÅK MED OSS TILL STOCKHOLM

Passa på att åka med följande avgångar under Rosellas trafikuppehåll 7–16 januari:

Åland–Stockholm

	Åland	Stockholm
Långnäs–Stockholm	01.10 ▶	06.30
Mariehamn–Stockholm	04.35 ▶	09.40
Mariehamn–Stockholm	09.55 ▶	15.30
Mariehamn–Stockholm	14.25 ▶	18.55

Stockholm–Åland

	Stockholm	Åland
Stockholm–Mariehamn	07.45 ▶	14.10
Stockholm–Mariehamn	16.45 ▶	23.35
Stockholm–Mariehamn	18.00 ▶	07.45
Stockholm–Långnäs	20.10 ▶	03.20

VIKING LINE

www.vikingline.ax

Dennis Jansson fälld i rätten...

... men frågan går vidare till högre instans

Dennis Jansson borde ha haft ett giltigt miljötillstånd för musikevenemangen i Mariepark sommaren 2006. Det anser Ålands tingsrätt som i går dömde Jansson till böter.

Dennis Jansson hävdar dock fortfarande att det är rimligt att han litade på landskapsregeringens beslut och besked och går därför vidare till hovrätten.

Ålands tingsrätt anser att Dennis Jansson borde ha förstått att han behöver ett giltigt miljötillstånd för de musikevenemang som hölls i Mariepark efter den 14 juli sommaren 2006.

Tingsrätten dömde därför Jansson till 35 dagsböter på sammanlagt 1 155 euro. Efter som evenemangen i och med domen ses som brottsliga går vinsten på 3 000 euro till staten.

Inte lätt

Fallet är inte lätt. Det handlar förenklat och i korthet om att Jansson och Mariepark år 2005 sökte och beviljades miljötillstånd av Ålands miljöprövningsnämnd för att arrangera 20 dagar musikevenemang från den 15 maj till den 15 september 2006.

Landskapsregeringen har dessutom vid två tillfällen, 2004 och 2005, gett grönt ljus för verksamheten i Mariepark.

Eftersom landskapsregeringen är tillsynsmyndighet litade Dennis Jansson på besluten och bokade upp artister inför säsongen 2006 och hyrde också ut Mariepark till andra arrangörer.

Ärendet återförvisas

Grannar till Mariepark som protesterat mot bland annat bullernivån under evenemangen och som varit målsäganden i tingsrätten, ansåg att tillstånden strider mot stadsplanebestämmelserna och förde frågan till prövning.

Den 17 mars 2006 ger Högsta förvaltningsdomstolen grannarna rätt och ärendet återförvisas till miljöprövningsnämnden. Nu finns det alltså definitivt inte något giltigt miljötillstånd.

Jansson, som fortfarande anser att det är landskapsregeringens sak att som tillsynsmyndighet fatta beslut i frå-

Domen överklagas. Den 16 december satte sig Dennis Jansson och hans ombud Andreas Carlsson i Ålands tingsrätt. I går kom domen: Jansson fälldes. Nu förs frågan vidare till hovrätten.
Foto: NINA SMEDS

gan, får inga nya direktiv. Han väljer att inte avboka artister och evenemangen utan att fortsätta som vanligt.

Beordrar inte

Den 21 juli 2006, dagen innan Rockoff skulle börja, tar landskapsregeringen upp frågan på nytt. På basen av Högsta förvaltningsdomstolens beslut fyra månader tidigare går man in för att revidera sina tidigare beslut i frågan.

Hur man skall revidera skriver landskapsregeringen inte i beslutet. Landskapsregeringen ger inte heller Dennis Jansson några klara besked. Han får inte order om att ställa in Rockoff.

Bland annat det här har Dennis Jansson och hans juridiska ombud, vicehäradshövding **Andreas Carlsson**, lyft fram i rätten. De har hävdat att det är rimligt att följa de

direktiv man får från en tillsynsmyndighet.

Varit tvetydig

Tingsrätten konstaterar i sin motivering att landskapsregeringens beslut i frågan varit bristfälliga och att formuleringen i beslutet den 21 juli varit något tvetydig.

Tingsrätten anser också att bestämmelserna har varit rätt svårtolkade och att det före förvaltningsdomstolens beslut har funnits en risk för att Dennis Jansson "råkat i villfarelse".

Att fallet Dennis Jansson och evenemangen på Mariepark är komplicerat framgår ur ett utlåtande som Dan Frände, professor i juridik vid Helsingfors universitet, har gjort.

Enligt Frände hade Dennis Jansson all anledning att lita på landskapsregeringen.

Professor Dan Frände anser att det finns två juridiska hörnstenar i det aktuella fallet. Han har på begäran från Dennis Janssons juridiska ombud, vicehäradshövding **Andreas Carlsson**, i höstas gett ett utlåtande kring det aktuella fallet.

–Eftersom Ålands landskapsregering i egenskap av tillsynsmyndighet flera gånger har ansett att verksamheten kan fortsätta trots bristande tillstånd måste detta tolkas som att man ställt hänsynen till egendom och näringsfriheten före miljöhänsyn. Huruvida landskapsregeringen gjort ett korrekt beslut spelar för

Men tingsrätten anser vidare att Dennis Jansson senast den 14 juli 2006, då Alandia Jazz började, borde ha insett att verksamheten inte var laglig. Motiveringen är Högsta förvaltningsdomstolens beslut som refererar till bullernivåerna.

Som tidigare

Tingsrättens beslut är alltså att inte döma Dennis Jansson för vissa av evenemangen sommaren 2006 utan endast de som arrangerades mellan den 14 juli och den 4 augusti.

Det var Alandia Jazz, Rockoff och en konsert med **Robert Wells**.

Den här domen betyder dock inte att den segslitna frågan nu skulle ha fått en punkt.

–Vi överklagar till hovrätten, säger Janssons juridiska ombud, vicehäradshövding **Andreas Carlsson**.

–Vi hävdar som tidigare att Dennis Jansson har haft rätt i att förlita sig på landskapsregeringen.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Janssons fall en juridisk nöt

den berörde näringsutövaren ingen straffrättslig roll: han har rätt att lita på det fattade beslutet, skriver Frände i sitt utlåtande.

Den motsatta

–Om det skulle visa sig att landskapsregeringen gjort sig skyldig till en felbedömning är näringsutövaren givetvis skyddad med stöd av reglerna i strafflagens 4:2 om förbudsvillfarelse. Enligt bestämmelsen är den fri från straffansvar som grundar sitt handlande på felaktiga råd från myndigheternas sida.

Dan Frände konstaterar att åklagaren anser att Dennis Jansson borde ha avbrutit verksamheten efter beslutet från Högsta förvaltningsdomstolen.

–Min egen bedömning är den motsatta, skriver Frände.

Svart på vitt

Han skriver i sitt utlåtande också att landskapsregeringen borde ha upptäckt att verksamheten i Mariepark var ny

och därför krävde ett helt nytt tillstånd och inte ett som gäller tillsvidare enligt tidigare verksamhet i området.

–Detta borde rimligen ha upptäckts av tillsynsmyndigheterna som ju visste vad som tidigare anordnats. De borde genast ha avbrutit verksamheten, åtminstone när de fått miljötillståndet svart på vitt och kunnat jämföra med den tidigare verksamheten. När HFD:s beslut gavs gjorde man endast en skrivning att den tidigare uppfattningen måste revideras men någon förklaring till hur den nya tolkningen ser ut gavs inte. Enligt min uppfattning hade den åtalade all orsak att även för sommaren 2006 lita på tillsynsmyndigheternas uppfattning.

Frände har haft tillgång till samtliga handlingar.

Nu blir det alltså hovrätten som i sin tur får fundera på formuleringarna i lagtexten.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Exportförbudet av svenskt snus är ett hot mot den interna frihandeln i Europa, anser Sveriges handelsminister Ewa Björling. Nästa vecka kommer hon till Åland för att diskutera frågan med landskapsregeringen och representanter för rederinäringen.
Foto: PAWEŁ FLATO

Vill ha gemensam strategi i snusfrågan

Snus står på agendan när Sveriges handelsminister Ewa Björling (m) besöker Åland på onsdag.

–Vi jobbar för att vi ska hitta en gemensam lösning i frågan, avslöjar finansminister Mats Perämaa (lib).

Ewa Björling menar att förbudet mot export av svenskt snus inom EU är diskriminerande.

På lantrådet **Viveka Eriksson** (lib) initiativ kommer Björling nu till Mariehamn för att diskutera exportförbudet och snusets betydelse för rederinäringen.

Vid lantrådskaffet igår var landskapsregeringen mycket förtegen om detaljerna kring mötet. Viveka Eriksson berättade dock att förhoppningen är att Åland, riket och Sverige ska kunna finna en enig linje i frågan gentemot EU.

Minister Björling åtföljs på resan av departementssekreterare **Ann Lindh**, politiskt sakkunnig **Gustav Ahlsson** och pressekreterare **Jens Eriksson**.

Läs mer i torsdagens Nya Åland.

ANNIKA KULLMAN

Norrtälje nöjd med Eckerö-utflaggning

■Norrtälje tidning berättar att Norrtälje kommun välkomnar Eckerölinjens m/s Eckerös utflaggning. Man har intervjuat kommunalrådet **Kjell Jansson** som tar emot m/s Eckerö på hennes jungfrutur som svenskt fartyg. Enligt Jansson blir det lättare för Norrtäljeborna att söka jobb på färjan nu när dubbelbeskattningen försvinner. Han berättar också att en kvinna från Norrtälje redan fått jobb ombord.

–Hon började den 6 januari som städerska. Hon lär följas av fler, vi har annonser ute där vi söker folk, framför allt extrapersonal, säger **Åsa Brandt**, intendent på m/s Eckerö, till Norrtälje tidning. (ns)

Körde av vägen

■En singelolycka inträffade i onsdags när en bil körde av vägen i korsningen Nep-tunigatan och Badhusgatan. Samma dag ertappade polisen en bilist i Mariehamn med skatten obetald för sitt fordon. (ns)

Olaglig konsert. Enligt Ålands tingsrätt var Rockoff 2006 brottslig verksamhet och Dennis Jansson och Mariepark ab får betala bland annat vinsten från Lordis konsert till staten.
Foto: ERKKI SANTAMALA

Vision: ett drogfritt Åland

Så vill lagtinget stävja drogproblematiken

LAGTINGET. Slumpmäs-siga drogtester i skolorna, krafttag mot rökning bland unga och fler projekt som Emmaus byggretur. När lagtinget i går fortsatte att diskutera åländsk drog- och alkoholpolitik saknades inte förslag på konkreta åtgärder.

Drogdebatten inleddes i december. Då var det **Danne Sundmans** (ob) utmaning om ett alkoholfritt år 2009 som väckte stor uppmärksamhet i medierna. Bland gårdagens många anföranden om orsakerna till varför unga väljer att testa droger och vilket föräldrarnas ansvar egentligen är, kom några av ledamöterna med konkreta förslag.

Bland dem **Anders Eriksson** (åf), som har en vision om ett drogfritt Åland. För att nå dit listade han flera punkter: ■Fler knarkhundar, gärna fem-sex stycken, för att stoppa narkotika vid gränsen. ■Ökad kunskap på Åland om droger. ■Slumpmässiga drogtester för drogfria skolor. ■Krafttag mot tobaksrökningen hos unga. ■En förbättring av ”vägen” till missbrukarvården. ■När det gäller avgiftning vill Eriksson ha tvångsvård för minderåriga. Vuxna bör underteckna halvårsavtal om avgiftning, anser han vidare.

Vårdsatsningar

Åke Mattsson (lib) berömde Eriksson för ett konstruktivt tal, men sade också att han inte tror att det är vid gränsen som de största resurserna ska satsas, utan inom vården.

Någon som stöder tanken på drogtester i skolor är **Gun Carlson** (c).

–Inför obligatoriska och oanmällda tester på högstadierna, föreslår hon.

Tobaksundervisning

Flera av anförandena berörde

tobakens betydelse som in-körsport till tyngre droger. **Folke Sjölund** (lib) efterlyser ett pedagogiskt material om rökning som skulle kunna användas på daghem och i skolor.

Socialminister **Katrin Sjögren** (lib) berättar att det redan finns ett program som heter ”Stegvis”, och som landskapet kommer att fortsätta med.

–Det syftar till att barnen kan säga nej.

Emmaus byggretur

För att visa på ett projekt där olika instanser gått samman för att hjälpa personer som behövt stöd på längre sikt, tog **Carina Aaltonen** (s) upp Emmaus byggretur. Missbrukarvården, arbetsförmedlingen, Ålands rättsförening och Emmaus gick samman och skapade arbetsplatsen för långtidsarbetslösa missbrukare.

–Jag är säker på att man skulle kunna skapa ett liknande projekt för att stöda de personer som har brutit sitt drogberoende men som behöver stöd för att komma ut i livet igen på stadiga fötter.

Alkoholfria zoner

Mika Nordberg (ob) spann vidare på partikollegan Danne Sundmans utmaning om ett alkoholfritt år. Nordberg riktade en utmaning till lagtingsledamöterna:

–Att anta en lightutmaning att vara drogfria till den sista mars.

En parlamentarisk grupp kommer så småningom arbeta vidare med de här frågorna. Oppositionen efterlyste ett snart tillsättande av medlemmarna.

–Vad vi kan göra idag är att ge den här kommittén lite färdkost på vägen, konstaterar Carina Aaltonen.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Också på Åland. Att det bör göras något åt drogsituationen på Åland är lagtingsledamöterna ense om. Hur det ska gå till finns det däremot många åsikter om. Igår gavs några förslag när ämnet debatterades i lagtinget. Bilden är arrangerad. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Anställningsstopp på landskapet

Landskapsregeringen tar till nya sätt för att dra åt svängremmen. Från och med nu är det anställningsstopp på landskapsförvaltningen.

När lågkonjunkturen knacker på dörren gäller det att vara förberedd. Landskapsregeringen redogjorde under gårdagens lantrådskaffe för situationen.

–Det ser gott ut än så länge men det är också känt sedan tidigare att kriser kommer till Åland med viss fördröjning, konstaterar lantrådet **Viveka Eriksson** (lib).

Minus tio miljoner

Finansminister **Mats Perämaa** (lib) berättar att landskapsregeringen noga följer både landskapets interna ekonomi–med intäkter från statskassan och flitpengen– och den externa, privata företagsökonomi.

–Som det ser ut nu förväntas våra intäkter att minska med cirka tio miljoner euro.

Således ska verksamheten anpassas till intäkterna, på både kort och lång sikt. Antalet landskapsanställda ska till exempel bli färre, från dagens cirka 1.880 till 1.750 år 2020. Målsättningen är att det ska genomföras utan avskedningar.

–700 personer avgår genom naturlig avgång fram till år 2020 och vi bedömer att det ska gå att omorganisera så att vi kan sköta den här minskningen på ett bra sätt.

Enskilda bedömningar

För att kunna förverkliga 2009-års budget på ett billigare sätt har landskapsregeringen nu infört ett anställningsstopp. Särskilda anställningsrutiner ska användas för att pröva behovet av nyanställningar.

–Det ställs krav på alla i landskapsregeringen att vi, för

varje tjänst som blir vakant, ska bedöma om det går att sköta tjänsten på något annat sätt eller om avdelningspersonal kan ta hand om den, säger Mats Perämaa.

Finns undantag

Att landskapsregeringen för närvarande har flera lediganslagna tjänster kommenterar Perämaa så här:

–Till vissa delar kanske det kommer att bedömas om. Men anställningsstopp betyder inte att vi inte kommer att anställa någon överhuvudtaget. Vissa uppgifter måste göras.

Svår uppgift

Prioriteringsarbetet när landskapet måste spara blir inte lätt, säger finansminister Mats Perämaa.

–Allt det vi producerar här är något lagtinget genom åren har bestämt att behövs.

Kortsiktigt tittar landskapsregeringen på årets

Minskad personalstyrka. Från och med nu ska särskilda bedömningskriterier avgöra om en vakant tjänst inom landskapsförvaltningen ska tillsättas eller inte. Detta som ett led i landskapsregeringens arbete med att minska antalet anställda. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

budget och hur den kan struktureras om. Arbetet med den tilläggsbudget som överförs till lagtinget i mars har satts igång.

En avstämningsgrupp där olika avdelningar av förvaltningen samverkar kommer

att mötas varje månad för att följa utvecklingen.

–Samtidigt bygger man åtgärdsförslag som kommer att komma vartefter.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax
tfn 528 455

Finansminister tror på hushållsavdraget

■Som Nyan tidigare rapporterat har hushållsavdragets maximibelopp i beskattningen stigit från 2.300 euro till 3.000 euro. Summan gäller per person och år.

Att hushållsavdraget har höjts kan få stor effekt på den åländska byggsektorn, tror finansminister **Mats Perämaa** (lib).

–Det är ett verktyg som kan stimulera verksamheten.

Avdraget kommer i fortsättningen att vara det samma för hushålls-, vård- och renoveringsarbete.

–Får man ett arbete utfört för 5.000 euro kan man dra av 3.000, konstaterar Mats Perämaa.

Kravet är att den som utför arbetet måste vara införd i förskottsuppbörsregistret.

Skattestyrelsen kommer att ge närmare anvisningar inom kort. (ak)

Pommern skall ses i nytt ljus

■Pommern ska ses i nytt ljus. Stadsarkitektkontoret bjuder in till en demonstration av ett förslag hur Pommern ska belysas inför 150-årsjubileet. Professor **Julle Oksanen**, en internationellt erkänd belysningsplanerare, är på plats ombord på Pommern för att demonstrera förslagen som lyser upp skrov och master med energieffektiv modern teknik i ett glödande ljus som inte bländar.

Belysningen är anpassad efter EU:s direktiv för lampor, där man bestämt att kvicksilverlampor förbjuds från och med år 2016. Pommerns belysning är en del av Stadsarkitektkontorets förslag till förbättring av Sjöpromenaden i Västra hamnen. Belysningen demonstreras torsdagen den 15 januari klockan 17-20 vid kajen vid Pommern.(ns)

Ingen vd till Kumlinge Ahl än

■Två inlämnade ansökningar, men inget beslut. Kumlinge Andelshandel står ännu utan verkställande direktör när den tidigare vd:n **Jan-Peter Kullberg** börjat i Föglö.

–Nej, det blev inget beslut, säger **Airi Pettersson** som är ordförande i Kumlinge Ahl:s styrelse.

Flera personer ringde upp och var intresserade och nu vill styrelsen se om man kan få in fler ansökningar. Tjänsten annonserades ut på nytt med sista ansökningsdag den sista januari.

För tillfället har man en av de anställda som lovat att sköta om vd-uppgifterna.

–Det är ganska mycket nu med bokslut och inventering. Han har lovat vara så länge det behövs.

Om man inte får in fler ansökningar måste styrelsen fatta ett beslut om fortsättningen.

Butiken har öppet som vanligt. (ns)

Kolliderade med rådjur

■Tre rådjurskollisioner har anmälts till polisen under onsdagen och torsdagen. En i Jomala Gottby, en i Hammarland Näfsby och en i Saltvik Tengsöda. (ns)

Kiki Alberius-Forsman

Epost: kiki@nyan.ax

Telefon: 528 451

Gratulerar

60 år

ANN-MARI ÅKERBLOM

Namn: Ann-Mari Elisabeth Åkerblom, född Flink.
Född: den 19 januari 1949 i Pedersöre.
Bor: Mariehamn.

Yrke: närvårdare på Gullåsen.
Intressen: vävning, vinterbad och resor.
Familj: ensamstående med fyra barn och sju barnbarn.
Födelsedagen: firas på sydligare breddgrader.

Kom ihåg

■ ■ ■ **ABF Åland:** Gymnastiken i Strandnäs skola (norra) börjar måndagen den 12.1 kl 18.30 och fortsätter alla måndagskvällar. Nya och ”gamla” deltagare välkomna! Eventuella frågor ABF-Åland tel.16707.

■ ■ ■ **ABF-Åland:** Hatha yogakurser 13.1-3.3. Avancerad yoga tisdagar kl 17-19. Nybörjar/fortsättnings yoga onsdagar kl 19-21. Lärare Isabell Mattsson. Anmälning till ABF tel 16 707 eller Isabell 15887 eller per e-post isabellmattsson@hotmail.com

■ ■ ■ **Bubblan:** Föreningen Pusselfamiljen meddelar att öppna träffen den 13.1 är inställd på grund av julutsopning. Så årets första öppna träff blir tisdagen den 3 februari.

■ ■ ■ **Finströms kammarkör:** Alla gamla och nya medlemmar träffas hos Lillemor och Uffe på Tvärgränd 6 för gröftaften med musikaliska inslag onsdag 14.1 kl 18.30. Vi ska besluta om föreningens gamla handlingar som protokoll och klippböcker. Anmäl er till Ulla-Stina tel 040 520 6535 senast 10.1.

■ ■ ■ **Folkdansarna på Åland:** Vi börjar öva på tisdag 13.1 kl 17.30 i Folkhälsans gymnastiksal. Skeppargatan 11. Välkomna med alla!

■ ■ ■ **Folkhälsan i Mariehamn:** Våra aktiviteter startar igen efter juluppehållet. Hjärtfriskträningen i Lyceets gymnastiksal med Smulle startar den torsdag 15.1 kl 18. Välkommen! Poweryoga med Carina Gustafsson i Allaktivitetshuset startar måndag 12.1 kl 17-18 och 18-19. Det finns platser kvar till den senare gruppen. Skonsam Vattengympa med Gun-Lis Andersson i Allaktivitetshuset startar onsdag 14.1 kl 14-15. Vattengympa med Anne Hämäläinen i Allaktivitetshuset startar torsdag 22.1 kl 20-21. Det är fullt i båda vattengympagrupperna. Ring på telefon 14 777 må-to kl 9-14 eller mejla eva.johansson@folkhalsan.ax för mer information.

■ ■ ■ **Fornföreningen Fibula:** Styrelsemöte på Boogården, Kvarnbo tisdag 13.1 kl 19.00.

■ ■ ■ **Fotoklubben Obscura:** Välkommen på årets första medlemsmöte, tisdag 13.1 kl 19.00 på Ålandsvägen 88. Ta med färdiga bilder till ”Årets bild” max 3 st, bilder på en cd till fotoutställningen i museet max 5 st och åländska bilder på en cd-skiva till bildspelet max 100. Kolla alltid vår hemsida.

■ ■ ■ **Föreningen PusselFamiljen:** Öppna träffen den 13.1 är inställd på grund av julutsopning. Så årets första öppna träff blir tisdagen den 3 februari.

■ ■ ■ **Hälsofrämjandet på Åland:**

UNDANBEDES

All eventuell uppvaktning

undanbedes

vänligen.

Försök inga – e inga hemma

Per-Eric K:son

Fråga: De där färggranna dammvipporna som finns numera. Gör de nytta?

Svar: Japp. Det gör de, om man använder dem rätt.

Damm är ett gissel som vi alla får dras med. Nu i soliga vinterdagar har vårt damm här hemma gjort sig dubbelt mera synligt än det brukar. Det är riktigt skönt när det blir lite mörkt mot eftermiddagen och dammet ”försvinner” igen.

Nå, det där är upp till var och en.

Har man husdjur och småbarn så har man mera damm, men det kanske inte är så farligt.

Dammvippor finns i oändliga varianter. Jag har just kaserat en modell som ”lovade runt och höll tunt”.

Ladda vippan

En sådan där färggrann dammvippa har vi också, någonstans. Den är bra.

Man ska stryka över den, mothårs, med handen ett par gånger så att den blir laddad med statisk elektricitet, vilket gör att den drar till sig dammet. Sedan är det bara att torka/borsta damm.

Det viktigaste är dock att man ganska ofta dammar av den (ute) och ”laddar upp” den igen.

Ladda dammvippan. Stryk med handen mothårs några gånger– så blir dammvippan laddad och drar åt sig damm.
Foto: MALIN SVEGEMO

Annars för man bara omkring dammet.

Släng ut

De är lätta, har ett bra skaft som går att böja och drar inte ner en massa prydnadsföremål utan man kan faktiskt damma mellan tavelramar och fina vaser utan att flytta på dem. Man kommer åt bakom element också.

Vill man göra det riktigt enkelt för sig – släng ut/ge bort alla dammsamlade prydnadsföremål som du kan leva utan. Tomma ytor är en fröjd att dammtorka.

Fjädervippor virvlar

Man kan se i filmer hur tjänstefolk dammar av föremål med fjäderdammvippor. De är lite romantiska på något sätt men virvlar bara upp dammet som gjorda just för att komma åt på olika sätt. Ta som vana att dammsuga lister och hörn med enbart röret varje gång så minskar du ner mängden damm avsevärt. Dammsug under skåp och soffor också,

En torkduk för damm tycker jag gör rent. Antingen håller men den torr eller så luktar man den lätt så att dammet binds.

Fjädervippor virvlar runt. Sådana här äkta fjädervippor som antikvarie Kitty Strandvik hittade på Märkets fyr gör inte så mycket nytta i hemmen numera. Förr dammade man fyrlinsen med dem.
Foto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

Bästa sättet att bli av med damm är dammsugaren vilken brukar ha olika munstycken gjorda just för att komma åt på olika sätt. Ta som vana att dammsuga lister och hörn med enbart röret varje gång så minskar du ner mängden damm avsevärt. Dammsug under skåp och soffor också,

annars kommer allt det dammet fram när du går förbi nästa gång. Ta ut sängkläder och mattor med jämna mellanrum.

P.S. Nu är det torr snö. Ut med mattorna och tvätta dem! Gratis!

Tina

NYANFAJTEN

	Fem	Fyra	Tre	Två	Ett
På bordet.	I Sverige har 85 procent av hushållen detta hemma....	...men i Frankrike bara 8 procent.	En brödnagg eller särskild kavel behövs för att göra detta.	Falu råg-rut och Wasabröd är några märken.	Hårt bröd av råg.
Ett geografiskt område.	Här bor cirka en miljon invånare...	...trots den mycket begränsade ytan.	Här utspelade sig sexdagarskriget 1967.	En smal kustremsa utmed Medelhavet.	Hamas och Israel utkämpar just nu ett krig här.
En krydda.	Thymus vulgaris på latin.	Flerårig växt som blir c:a 30 cm hög.	Sågs fördriva långvarig hosta.	Används gärna i lammrätter.	En restaurang i Mariehamn heter som denna krydda.
En seriefigur.	Fyller 80 år idag.	Över 200 miljoner album har sålts och serien har översatts till mer än 50 språk.	Skrevs av belgaren Hergé.	Uttrycket ”Anfäktat och anamma” förekommer ofta.	Handlar om en journalist vars hund heter Milou.
En sport.	En liknande sport spelades i Nederländerna på 1500-talet.	Spelfältet är 60 meter långt och 25 till 30 meter brett.	Målet är 122 centimeter högt och 183 centimeter brett.	Kanada har totalt 574 125 registrerade spelare.	Icing, offside och teknisk förekommer.

OBS! Det händer

LÖRDAG 10.1
AGILITY

■ ■ Eckeröhallen kl 8.30-20.00. Agility Winter Games, en fartfylld sport med hund och förare i största samarbete. Ca 300 anmälda hundar.

BIO

■ ■ Bio Savoy kl 17.00. Mamma Mu och Kråkan. Barn tillåten.
■ ■ Bio Savoy kl 19.00. Australia. F-13/11. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

DANS

■ ■ Arkipelag restaurangen kl 22.00. Olle Wallbergs.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Soundway.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Kire Ljung.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Brute, hardcore/metal.

VERNISSAGE

■ ■ Fäktargubben kl 12.00-14.00. Handarbeten av Sylvia Karlsson.

■ ■ Stadsbiblioteket kl 14.00-16.00. Vernissage/resesträff med Kroatienmålarna.

ÖPPET HUS

■ ■ Villa Gustava, Neptunigatan 41 kl 13.00-17.00. Öppet hus

SÖNDAG 11.1
AGILITY

■ ■ Eckeröhallen kl 7.50-12.00. Agility Winter Games, en fartfylld sport med hund och förare i största samarbete. Ca 300 anmälda hundar.

Kumlingebor
lär sig om
Enneagrammet

■ Inom kort påbörjas en kurs på Kumlinge där Enneagrammet lärs ut.

Det blir en föredragsserie där det uråldriga verktyget Enneagrammet hjälper deltagarna att reflektera, diskutera och upptäcka egna och andras handlings- och tankemönster. Det handlar alltså om att lära känna sig själv och andra.

Kursen dras av kyrkoherde Kent Danielsson som tidigare hållit kurser om detta inom kyrkans personalutbildning, på Medborgarinstitutet och vid retreatter hemma och borta.

Kursen inleds måndagen den 2 februari och innehåller sex föredrag med diskussion.

Anmälningar tas emot fram till den 20 januari. (ka-f)

Ledigt
annons-
utrymme

Kontakta Nya Ålands
annonsavdelning
tel. 23 444

Nya Åland
☆☆☆

BIO

■ ■ Bio Savoy kl 17.00. Mamma Mu och Kråkan. Barn tillåten.
■ ■ Bio Savoy kl 19.00. Australia. F-13/11. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

FACKELTÅG

■ ■ Mariehamns stadsbibliotek kl 17.30. Fackeltåg och ljusmanifestation för fred och mänskliga rättigheter i Israel och Palestina. Fackeltåget går till S:t Görans kyrka. Program i kyrkan kl 18.00.

□ Huvudtalare: Lotta Angergård, tidigare ledsagare i Hebron.
□ Dikt eller textläsning: Katarina Gäddnäs, Amnestygruppen på Åland.
□ Hälsningsord från Ålands fredsinstitut: Sia Spiliopoulou Åkermark.
□ Textläsning ur Gamla Testamentet: Jan-Erik Karlström.
□ Musik.
□ Ljusceremoni.

MÅNDAG 12.1
BIO

■ ■ Bio Savoy kl 19.00. Australia. F-13/11. Filmen får två stjärnor av Nyans recensent.

BOKCAFÉ

■ ■ Röda Korsgården kl 14.00. Doris Ingman föreläser om Hjördis M Sundbloms bok "En Föglöemigrants memoarer".

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Bar-dj.

Ett litet ord

Det var förunderligt och vackert att döpa Maxim Kasper, 5 år, för hans ögon glänste av förväntan och tillförsikt. Han stod så rak i ryggen och såg fram emot sitt dop. När jag berättade om hur det hela skulle gå till såg han på mig med ett nickande ansikte. Ödmjukt böjde han sitt huvud vid dopskålen. Dopvattnet nuddade hans fint formade huvud. I Faderns och Sonens och den heliga Andens namn. Han blev en liten missionär för mig. Så ser man ut när man tar emot någonting av det finaste i livet. "Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in." Någonting stort sker när man vågar vara liten.

Julens gåvor kommer

och går men dopets gåva är inristat i oss för evigt. Ett bra sätt att börja dagen är att tänka på att man är döpt. Då vet vi varje dag var vi hör hemma. Vi vilar i en Gudsamn. Vi är omfamnade av en kärlek som vill oss väl. Så fira dopdag när det är dags. Det är som en andra födelsedag. Och alla ni som har dopljus hemma – tänd dem. Dopljus lyser väg i vardagslunk.

JUANITA FAGERHOLM-URCH
urch@aland.net

Lagtingets auditorium 12.1 kl 19.00

ÅTGÄRDER FÖR
BÄTTRE TIDER

Diskussion om stimulansåtgärder för ökad ekonomisk aktivitet.

ALLA VÄLKOMNA!

www.socialdemokraterna.ax

Bussresa med nöje

LG Hockey i Globen

Tjeckien-Ryssland och Sverige-Finland.
8/2, 1 dag. Vuxen 110 €, u. 15 år 106 € inkl. entré till båda matcher.

Christer Sjögren i Dalhalla

6-7/6, 2 dagar. 259 €/person inkl. del i dubbelrum på hotell med frukost och tvårätters middag, entré till showen samt smörgåsbord på Eckerö Linjen på hemresan.

Romme Alpin

16/2, 3 dagar 6/3, 13/3, 2,5 dagar.
Vuxen fr. 194 €, 8-15 år fr. 189 €, u. 6 år fr. 183 € inkl. boende på hotell, frukost samt lättare picknick i backen. Liftkort tillkommer.

Melodifestivalen – final 2009

I Globen. 14/3, 2 dagar. 248 €/person inkl. del i dubbelrum på hotell samt entré till finalen.

Läs mer om alla våra resor på
www.williamsbuss.fi

Buss- och
båtresa t/r samt
sjöfrukost ingår
alltid i Williams
resor.

Boka Williams hos
Ålandsresor Resebyrå
Torggatan 2, tel. 28 040

www.williamsbuss.fi

Julgransinsamling

Gör så här: Ställ ut granen utanför tomten eller kom överens om en lättåtkomlig plats där kvarterets eller gatans granar placeras.

Vid flerfamiljshus placeras granarna på plats som anvisas av fastighetsköparen.

Granarna ställs ut senast onsdagen den 14 januari.

Senare utsatta granar ombesörjs av fastighetsägaren.

Granarna flisas och kommer att bidra till fjärrvärme-produktionen i staden

Miljökansliet
Markavdelningen

Mariehamns Bioenergi AB

Folkhälsan på Åland, våren 2009.

Stavgång måndagar och torsdagar kl. 10.00.
Start vid Allaktivitetshusets huvudentré.

Seniordansen startar onsdag 14.1 kl. 11.00.
Ledare: Anita Söderlund.

Sitttdansen startar tisdag 13.1 kl. 11.00.
Ledare: Anita Söderlund.

Fredagssimningen i bassängen startar 16.1.
Familjer med barn kl. 19-20, Vuxna kl. 20-21.
Förhandsanmälan och frågor riktas till infon, tel: 12201.

Bokning av bassängen för närmare info ring infon, tel: 12201

Vattengymnastik för gravida

Vi har för tillfället kö till verksamheten men tar in nya deltagare då plats uppstår så det löner sig att ställa sig i kön! Anmälan till hälsoinformatören tel: 17435 eller kansliet tel: 17430.

Steget vidare startar 12.1 kl. 16.00.

Vill du träna i bassäng utifrån ett individuellt program? Då har du möjligheten här. För anmälan och mer information, kontakta hälsoinformatören tel: 17435.

Babycaféet startar fredagen den 16.1, kl. 11-13.

Träffpunkt för föräldrar som är hemma med sina bebisar. Koppla av över en fika eller lunch. Mikro och skötbord finns liksom god utsikt mot barnvagnen. Kostnadsfritt. Ingen förhandsanmälan behövs, det är bara att dyka upp!

Kurs i Babymassage startar fredag 16 januari kl. 11-12.

Ledare: Heidi Räsänen. Kostnad 20€/5 ggr. Anmälan för deltagande i babymassagen till Folkhälsans kansli tel: 17430.

COPE -Föräldrakurs

Folkhälsan på Åland anordnar i samarbete med ÅHS barn- och ungdomspsykiatriska enhet samt primärvården en COPE-kurs för föräldrar med barn 7-12 år, som önskar verktyg att hantera vardagliga konflikter. Kursen hålls åtta onsdagar i rad fr.o.m onsdagen den 25/2, från kl. 18.00 -20.00.

Det är önskvärt att (om möjligt) två föräldrar per barn/en förälder + "medfostrare" deltar. Möjlighet till barnvaktsservice under kurskvällarna hos "Bubblan" i angränsande byggnad. (Förhandsbokningar till Bubblan tel: 0457 343 1603) Anmälningar till kursen tas emot av Folkhälsans kansli tel 17430 senast fredagen den 13/2. Denna kurs är kostnadsfri. Mer info om COPE på www.svenskacope.se

Tjejrgruppsledar utbildning lördagen den 31 januari kl. 9-17 och söndagen den 1 februari kl. 9-17.

Tjejrgrupper är en fritidsverksamhet för flickor på deras egna villkor, med syftet att stärka flickors självförtroende. Målet är att ledaren efter kursen ska kunna leda tjejrgrupper för tonårsflickor.

Utbildning av ledare för Ronjagrudder

Folkhälsan ordnar en utbildning av ledare för Ronjagrudder 29-30.1 2009. På torsdag är utbildningen mellan kl. 8.30-15.30 och på fredagen 9.00-16.30.

Ronjagrudder är en ny form av tjejrgrupper anpassade för flickor i årskurs 1-6. Verksamheten, som har jämställdhet som grund, ger en möjlighet att börja jobba i ett tidigt skede med flickor och bl.a. stärka deras självkänsla och gemenskapen flickor emellan. Ronjagrudderna är en fritidsverksamhet för flickor på deras egna villkor, där flickorna får plats, får prova på nya saker och får en möjlighet att upptäcka sina egna styrkor och utveckla dem. Kurspriset är 50 €/kurs vilket inkluderar utbildning, fika och kursmaterial. Utbildningarna riktar sig till kvinnor över 20 år. Du kan anmäla dig till ena eller båda kurserna. Som kursledare fungerar Sara Sundell och Petra Berg. För mer information om ovanstående ledarutbildningar och anmälan senast 22.1.2009 till petra.berg@folkalsan.ax eller Tfn 018-17430.

Samtliga verksamheter hålls i Folkhälsans
Allaktivitetshus, Skeppargatan 11

www.folkalsan.fi/aland

Kustens pärlor – en juvel i sig

”Kustens pärlor”
 av Sören Colbing, Nautiska
 förlaget, 2008, 190 sidor.

Litteratur

Här är ett tips för båtfolk och skärgårdsälskare.

Idé, foton, texter och hela genomförandet av ”Kustens pärlor” är av bästa klass. Allt är vackert, informativt, charmigt och lättbegripligt.

Det var Nyans naturfotograf **Erkki Santamala** som först nämnde detta bildverk. Det finns bland annat på Mariehamns stadsbibliotek och är alltså väl värt att ägna några vintertkvällar åt.

Kustkarta

Vi får vara med om en resa i båt med en familj med fem söner som håller sig diskret på alldeles lagom avstånd. Vi vet att killarna finns med på resan. Bra. En bild på författaren finns också. Bra. En karta över Sveriges kuster gör det lätt att hänga med.

Sedan kör vi i gång, med start på Kosteröarna sommaren 2006 och mål i Haparanda Sandskär 2007.

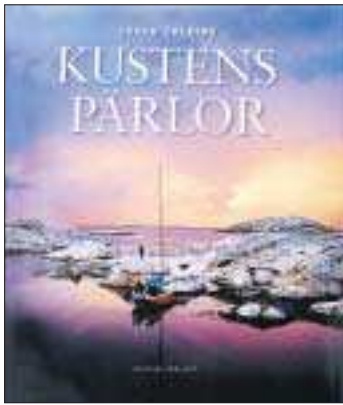
Hamnarnas namn känns igen från de rikssvenska väderprognoserna som Väderöarna, Vinga, Hanö, Utklippan, Landsort, Svenska högarna och Söderarm. Varje ställe har sin speciella doft, sina minnen, sin miljö och karaktär.

Åländskt vrak

Kopplingar till Åland blir av naturliga skäl många.

På en helsidesbild presenteras vraket av den åländska skonaren Swiks på Ölands norra udde:

”Ett tiotal meter från den täta skogen ligger ett vrak uppspolat på klapperstensstranden. Det

är vraket efter den tremastade skonaren Swiks som hade Mariehamn på Åland som hemmahamn. Under en svår storm den 21 december 1926 strandade fartyget här, och besättningen tog sig iland och irrade halvt ihjälfrusna omkring i Trollskogen innan de kunde komma in i värme och skydd.”

Söderarm

Också på Gotska Sandön finns anknytningar till oss. Sandstranden ”Las Palmas” vätter rakt mot Åland.

Vi får också veta att **Anngret Andersson** glädjande nog fortfarande håller i gång sin året-om-öppna konferensanläggning på Söderarm, som öppnades år 2000.

– Vi har inte sjöutsikt. Vi har havsutsikt, brukar hon säga.

Tro nån. Klara dagar ser man ända till fyravåningshusen i Västernäs härifrån.

Gemensamt

Mat, lotsarnas gamla sängar, bastu och bastubassäng finns på holmen som m/s Rosella drar förbi fyra gånger om dagen.

(Varje ålänning borde veta att Söderarm och Tjärven utgör porten mellan rikssvenska inomskärs farvatten och Ålands hav.)

Kanske är det dags för fler

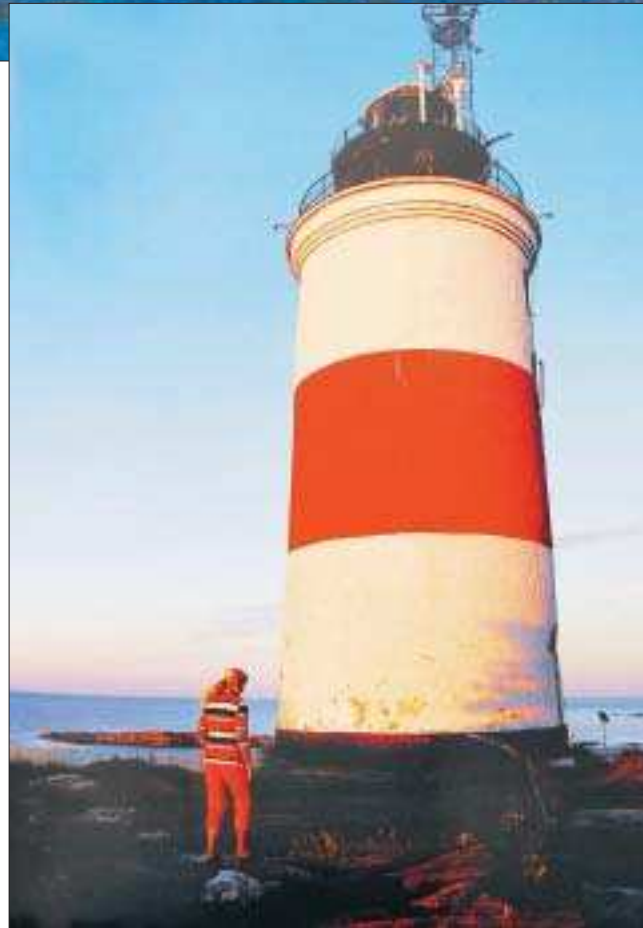
Vrak på Öland. På norra Öland finns detta åländska vrak av Swiks från 1926. Bilden ur boken.

åländska företag att ”kickoffa” hos Anngret på Söderarm.

”Kustens pärlor” visar att vi på ömse sidor Ålands hav har mycket gemensamt.

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
 kiki@nyan.ax

Söderarm. Anngret Andersson driver en konferensanläggning på Söderarm, som ålänningar i hundratals åker förbi på väg till och från Sverige dagligen. Bilden ur boken.

Ett filmprojekt på Kökar har

beviljats ett bidrag av landskapsregeringen på 1.500 euro. Pengarna som utbetalas mot redovisning går till föreningen Hem och skola för att täcka kostnaderna för en kurs i praktiskt filmarbete för barna och ungdomar.

Projektet omfattar två skeden och inleddes redan i november i fjol med en avslutande del i mars i år. Utöver kursen i praktiskt filmarbete skall man också visa åländska dokumentärfilmer. Totalkostnaden för projektet är 2.780 euro och föreningen hade ansökt om 2.500 i bidrag. □

Landets biografer gjorde sitt bästa

resultat på fyra år, meddelar Finlands filmkammare. Enligt filmkammarens beräkningar gjordes omkring 7 miljoner biobesök under år 2008, den bästa siffran sedan år 2004. Ökningen från 2007 var drygt 8 procent. Fjolåret innebar också ett lyft för de inhemska filmerna som lockade till 1,6 miljoner biobesök, en andel på 23 procent. □

”Dalarna kommer till Föglö” kallas

en kultur- och fritidsvecka som kommunen skall arrangera under 2009. Besök från Dalarna planeras som ett inslag i veckan. Avsikten är att berika fritiden för alla innevånare och skapa ökad gemenskap för inflyttade. Landskapsregeringen har beviljat veckan ett stöd på 2.000 euro, som utbetalas mot redovisning. □

Ulrika Bengts regisserar

Klockriketeaterns pjäs ”Simma näck” som är skriven av **Susanne Rignell**. Pjäsen hörde till de föreställningar som det gav smakprov ur vid den gemensamma finlandssvenska spelårsöppningen i Helsingfors i torsdags.

Pjäsen handlar om en kvinna som uppsöks av döden och som försöker svara på existentiella frågor som varifrån vi kommer och vart vi ska ta vägen, skriver FNB-SPT.

Pjäsen beskrivs som ”en muntration där fantasin får flöda fritt tillsammans med poesin och drömmarna”. **Ylva Ekblad** spelar kvinnan och **Jakob Höglund** döden.

Premiär på Klockrike-teatern i Helsingfors den 20 januari. □

Författaren Sofi Oksanens

roman ”Puhdistus” var Akademiska bokhandels bästsäljare bland fjolårets kandidater för Finlandiapriset. Därmed fick Finlandiavinnaren också priset ”Skuggfinlandia”. Bokhandeln sålde i fjol 18.087 exemplar av boken, skriver FNB.

Priset har delats ut sedan år 1984, det vill säga lika länge som det riktiga Finlandiapriset. Sofi Oksanen är, som Nyan tidigare noterat, en av författargästerna på Mariehamns litteraturdag i mars. □

Spannmålsodlare!

**Informations- och diskussionsmöte
 måndagen den 12 januari kl 19.00
 på Naturbruksskolan**

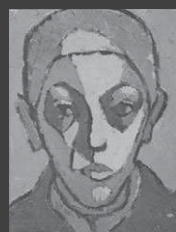
**”SPANNMÅLSODLINGEN PÅ ÅLAND
 NU OCH I FRAMTIDEN”**

- **Niclas Johansson**, planer på eventuell tillbyggnad av spannmålsanläggningen vid Färsundet
- **Robert Lindfors**, finansierings-/lönsamhets-kalkyler. Eventuell nyemission?
- **Kaj Rosenberg**, behov att höja spannmålskvaliteten - KVALITETSSTYRNING
- **Joakim Regård**, satsning på ökad avkastning och högre kvalitet. Odlingstekniskt

**KOM
 DU OCKSÅ!
 Vi bjuder på
 kaffe med
 bulle!**

Välkomna! Möckelö, öppet måndag–fredag 8.00–17.00, tel 23 022

URPREMIÄR
 Fre 24 juli 2009
 Alandica Kultur
 & Kongress

Musik:
 Nikolo Kotzev
Texter:
 Joel Pettersson
 & Lars Huldén
Dramaturgi
 & regi:
 Richard Bark

OPERAFÖRENINGEN JOEL

JOEL

*Opera om konstnären och författaren
 Joel Pettersson från Åland*

**VI SÖKER FLER SÅNGARE
 TILL KÖR & DUBBELKVARTETT**

Alla röstlägen, ca 15-75 år,
 främst mansröster

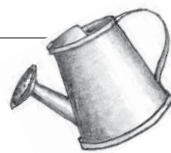
Information och provsjungning
 Torsdag, 15.1 kl. 18
 Söndag 18.1 kl. 13
 på Medis, Styrmansg.1
 Ingen förhandsanmälan
 Välkomna!

Info: Rolf Lindqvist tel 0400-712 475

Biljetter: info@alandica.ax
 Hotell Arkipelag, tfn 24570

Titte Törnroth-Sarkkinen
Epost: titte.tornroth@nyan.ax

Gröna bekantskaper i snö

Om man inte gillar barrträd och inte rhododendron men ändå vill ha buskar som är gröna på vintern - vad finns det då för alternativ?

Ja, sortimentet är inte speciellt stort men visst finns det några alternativ som trivs på våra breddgrader.

De allra flesta vintergröna buskar som går att odla hos oss är små.

Till och med mycket små. Skuggrönan (*Pachysandra terminalis*) och ljungen (*Erica*), till exempel, hittar man för det mesta bland perennerna i handelsträdgårdarna trots att de rent botaniskt klassas som buskar. Faller det snö är de snart gömda under det vita täcket.

Vissa sorter av klätterbenveden (*Eunonymus fortunei*) kan bli upp till en meter hög och hålla nästippen ovanför snön. En trevlig nyhet sedan ett par år tillbaka är benved som har ympats på en stam och som därför kommer rejält upp över marken.

Benveden är både vacker och lättodlad och man kan välja mellan olika sorter med dekorativt varierade blad.

Vita blomklasar

En annan vacker städsegrön buske som inte blir hög är silverberberis (*Berberis candidula*).

Också Mahonian (*Mahonia aquifolium*) håller sig låg, under två meter. Den är dekorativ den här tiden på året men på våren är bladen extremt känsliga för solen och torkar därför lätt. Busken tål i och för sig hård beskärning men då blir man inte bara av med de torra bladen utan också med blommorna utan och de blågrå bären. Enligt min mening är mahonian absolut ingen tiopoängare.

Då är lagerhäggen (*Prunus laurocerasus*) en betydligt trevligare bekantskap. Vackrast är den här meterhöga busken på våren då den bjuder på rikligt med vita, upprätta blomklasar. Det finns olika sorter bland arten.

I surjordsrabatten

Har man surjordspartier kan man försöka få kalmian att trivas. Både den smalbladiga (*Kalmia augustifolia*) och den bredbladiga (*Kalmia latifolia*) har ljuvliga blommor på försommaren. Det finns sorter med vita blommor och med nästan blålila men de allra flesta går i rosa och purpur.

Kalmiorna är zon 2 växter och klarar sig alltså rätt bra hos oss, åtminstone i skyddade lägen.

Den amerikanska buskroslingen (*Pieris floribunda*) är en annan odlingsvärd buske i surjordsrabatten. Den blommar tidigt i vitt eller rosa. Det finns sorter som utan problem klarar vårt klimat.

Växer långsamt

Buxbom (*Buxus sempervirens*) är alltid vacker och busken har dessutom den

Uppstammad benved är en välkommen nyhet bland det städsegröna sortimentet.

Vintervariegat. Gillar man brokiga blad bjuder benveden på det största urvalet bland de städsegröna buskarna.

Blå järnek är enligt min smak en av de allra vackraste vintergröna buskarna.

sympatiska fördelen att man kan formklippa den nästan hur som helst. Buxbom kan med åren bli ett par meter hög men den växer synnerligen långsamt.

Det är också mycket lätt att ta sticklingar av buxbom om man drömmer om en lågväxt häck kring grönsakslandet.

Vill man upp på höjden är urvalet mycket begränsat.

Den taggiga busken långbladig berberis (*Berberis julianae*) kan med marginal ta sig över 2-metersribban och det kan också rynkolvonet (*Viburnum rhytidiphyllum*).

Skyddande häck

Järnek (*Ilex aquifolium*) fryser ner om det blir riktigt kallt men hybriden blå järnek (*Ilex x meserveae*) klarar zon 4. Det är en utsökt

vacker buske med glänsande blågröna blad.

Vill man ha blommorna och de dekorativa röda bärklasarna måste man oftast plantera både en hanbuske och en hona, det finns dock några nya sorter som är tvåkönade. Allt som allt finns det ett 20-tal namnsorter att välja mellan och det är konstigt att sortimentet i handelsträdgårdarna inte är större.

Vissa sorter av den manliga blå järneken blir med tiden mycket kompakt och passar därför bra som skyddande häck.

Rolig utmaning

Är man ute efter ett högvuxet städsegrönt buskage skall man inte heller glömma bergbambun (*Fargesia murielae*). Här finns sorter som kan bli upp till fyra meter höga. Bergbambun har inga problem med våra temperaturer men växten tål däremot inte blåst.

För zonknäckarna finns ytterligare några arter som med frågetecken klarar sig hos oss. Hit hör bland annat vinterbåret (*Skimmia japonica*), den japanska buskroslingen (*Pieris japonica*) och glansbambun (*Fargesia nitida*). Och visst kan det ju också vara en rolig utmaning att försöka få ligustern (*Ligustrum ovalifolium*) att behålla sina blad...

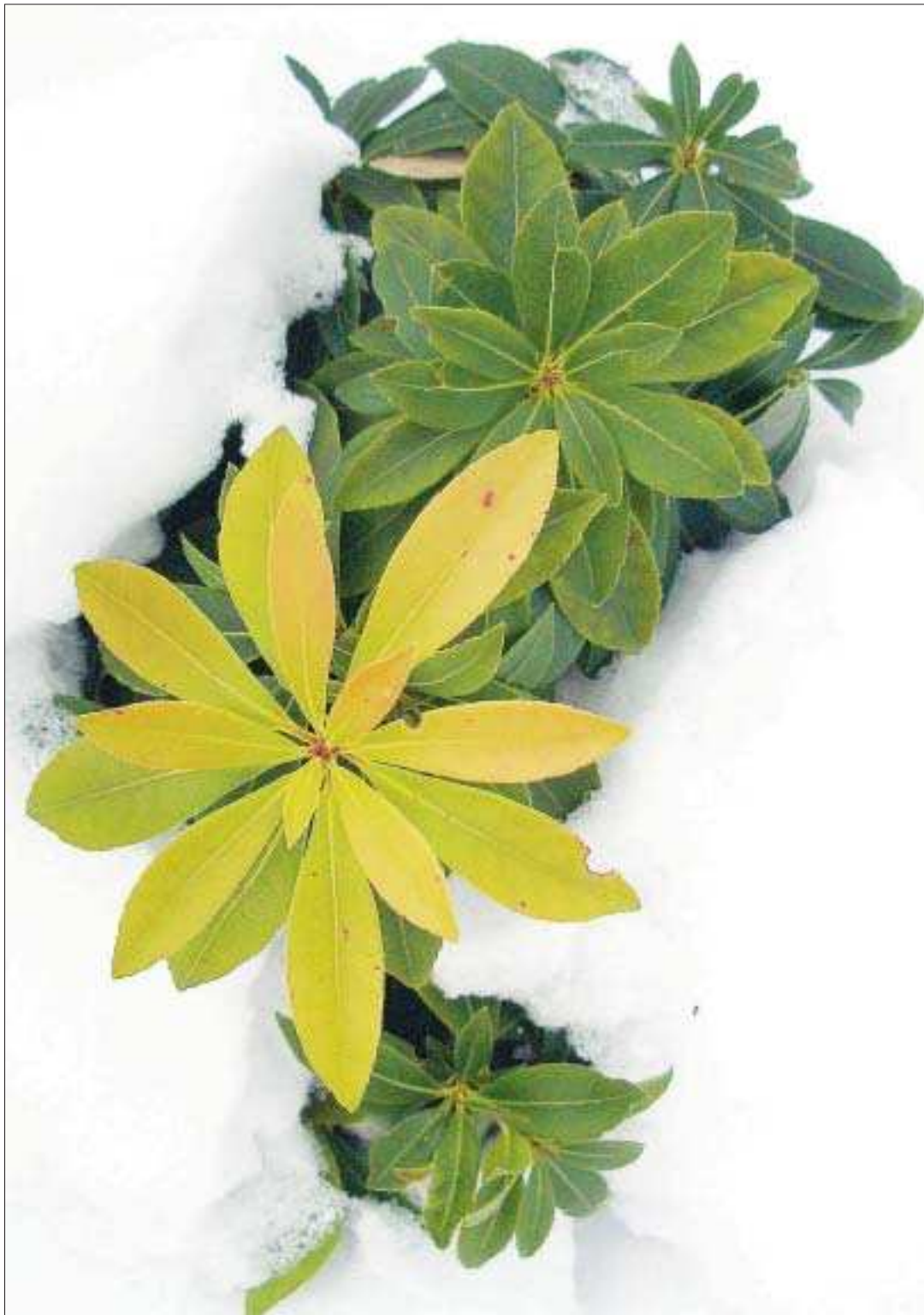
Farlig vårsol

För alla vintergröna växter gäller det att se upp med den farliga vårsolen.

Solen kan tidigt värma upp blad och barr och är marken ännu frusen eller mycket torr reagerar den törstiga växten med att bli brun och ful.

Jag brukar skugga mina buskar med säckväv men granris fungerar också alldeles utmärkt.

Helgen blir varm - perfekt för att ta itu med täckning- en!

Buskroslingens blad bryr sig, i motsats till rhododendrons, inte om kylan utan bär sin dekorativa rosett med stolthet.

Mahonian lär ofta förväxlas med järneken. Mahonian är vacker nu men ofta trist på våren.

Buxbom är aldrig fel vare sig det handlar om en oklippt eller formklippt buske.

PORTRÄTTET / Johan Ehn, alltid aktiv

Jo, han brinner för det här

Det är svårt att undvika klyschan om att brinna för sin sak när man hör Johan Ehn lägga ut texten om varför det frivilliga brandkårslivet är bäst. Men nu tar politiken allt mer av hans tid.

–Om jag får fyra timmar sömn per natt så är jag nöjd.

–Hej! Jag heter Kim Johan Ehn. Vad heter du? Och vart är du på väg?

Så brukade han presentera sig för grannar och främlingar som han mötte på gården på Ålandsvägen när han var fyra år gammal.

Den nyfikenheten och öppenheten har han tagit med sig genom livet. Och det har gjort honom till en omtyckt profil, en kille som man kan lita på, och en frisinnad politiker som folk kan tänka sig stöda även om deras partisympatier ligger på annat håll.

Hans inställning till politik?

–Jag har lärt mig att köra mitt eget race, och ibland har jag stängt pannan blodig. Men jag gillar att hitta överenskomelser och människor som man kan resonera med. Jag är väldigt resonerande och pragmatisk.

Vi träffar honom på Strandsnäs FBKs station på Karlbergsvägen. Kåren har varit en väldigt stor del av hans vardag sedan han var elva år. Han växte upp på Ljungvägen ett hundratal meter bort och anmälde sig som blivande brandsoldat när han sett en annons i tidningen.

–Jag tyckte om att elda sopor med farfar i Österbotten. Och så gillade jag fyrverkerier, förklarar han.

Gemenskapen som han hittade i kåren har han hållit fast vid. På vägen hem från sena stadsstyrelsemöten kan han ta en sväng via stationen, dricka en kaffe och bara kolla läget.

–Vi är ett gäng som vill göra kåren till ett ställe där man kan ägna sig åt annat än själva kärnverksamheten. Här skall du kunna sätta dig ner, kolla på tv eller bada bastu.

Medlemmar i alla åldrar kan spela monopol långt in på natten.

–I februari skall vi på skidresa tillsammans. Vi har varit på sparesor och teater. Man bjuder med respektive på resorna och då blir det en buss full.

På årsfesterna delar man ut en hett eftertraktad pokal till den brandkårist som klarat sig bäst i de interna mästerskapen i bowling, minigolf och gokart.

–Alla sådana sociala sammankomster gör att vi också känner att vi får tillbaka något för allt det frivilliga arbetet - då när vi stiger upp halv fyra på morgonen när automatlarmet går på Parkgatan 24 eller någon annanstans. Eller när man står ute i tjugo minusgrader och jobbar som ett djur när det faktiskt brinner.

Hans brandkårsengagemang har fört honom till det finlandssvenska brand- och räddningsförbundet där han är ordförande för ungdomsverksamheten.

–Vi ordnar läger för ungdomar, kurser för ungdomsledare och pressar på för svensk-språkigt material.

En brandkårist sätts väl på hårda prov. Så hur är det med konditionen?

–Magen blir inte mindre av att man inte rör sig. Den som skall rökdyka måste vara väldigt fit, men för sådana som jag, som inte

klarar av det, så finns det ju andra uppgifter.

Dieten kunde vara bättre, medger han. Det är litet för smidigt att ta vägen via korvkiosken vid Rökerirondellen på kvällen i stället för att laga något nyttigt hemma. Under bilsätet sticker en ask Lakrisal i taxfree-storlek ut, och han är lika svag för ostbågar nu som när han var liten.

Då och då bestämmer han sig för att promenera mera. Det brukar gå över.

Men Johan Ehn är ingen soffpotatis. Han älskar att dra ut på långa fisketurer med kompisarna när tiden räcker till. Det gör den sällan efter att han etablerat sig som politiker.

Han fick en första smak av vad politiker kan åstadkomma när han var 14 år och satt i Strandsnäs högstadieskolas elevråd.

–Alla åttor ordnade en höstmarknad. Pengarna som kom in skulle gå till lägerskolor. Men officiellt var det hem-

och skolföreningen som var arrangör, och de skulle få hälften av vinsten. Vi retade upp oss på det och tog fajten. Det slutade med att Hem och skola nöjde sig med 25 procent.

Förtroendeuppdragen fortsatte i Ålands lyceum och där hittade han till de frisinade.

–Men jag tittade nog på alla partiets ungdomspolitik först. Jag gillade det personliga hos de frisinade, att de trodde på individen. Och de syntes ute i skolan, de hängde upp lappar och var aktiva. Det var **Nina Lindfors, Mattias Westmark, Björn Lahti** och andra.

Historia var favoritämnet i skolan och efter studenten läste han statskunskap vid Åbo akademi i Vasa, varvat med lärarykariat i historia och samhällskunskap i Strandsnäs skola. 1998 kom han in på lärarhögskolan i Stockholm. Målet var att bli gymnasielärare men han har ännu inte nått ända fram.

–Jag vill nog bli klar med studierna. Men att bli lärare? Det är jag inte hundra på längre.

–Jag fick en litet bitter eftersmak på en del ställen jag jobbade på, när jag såg att mer och mer av lärarens arbetsuppgifter gick ut på uppfostran. För mig som 25-åring kändes det inte bekvämt. När skolan får ta över ansvaret för eleverna från föräldrarna så har någonting gått snett.

Han tog ett sabbatsår, gick en alarmoperatörskurs och fick ordinarie jobb på Alarmcentralen. Lärarstudierna hade han nytta av när han blev utbildningssamordnare vid räddningsverket. Det ägnade han sig åt tills 2003, när han kom in i lagtinget.

–Den första gången jag ställde upp i valet fick jag 33 röster. Och då hade jag varit helt säker på att jag skulle komma in.

När han tog sats igen 1999 fick han 60 röster. 2003 blev det 90 röster. Det räckte till en suppleantplats som blev ordinarie när partiet tog plats i regeringen. Och i det senaste valet fick han 229 personliga röster.

–Jag har haft tur att ha ett parti som låtit mig växa, säger han.

Kanske är politiken hans framtid.

–Man borde åtminstone inte sitta som politiker 20-30 år på raken. Någon gång skall jag ta en paus, men när den kommer har jag svårt att peka på nu.

För han är styrelseordförande i staden, lagtingsledamot och partiordförande. Lägg till den tid som han ägnar åt brandkårsarbetet, så blir det inte många timmar på dygnet kvar.

–Och om jag får fyra timmar sömn per natt så är jag nöjd.

Att bli partiledare och sedan se sitt parti göra "det sämsta valet i historien" kändes inget vidare.

Men då måste man komma ihåg att de frisinade tvingades till stora kompromisser med centern och socialdemokraterna i den förra regeringen, säger han. Och sedan lyckades de frisinade inte förklara för

Fakta/Johan Ehn

Namn: Kim Johan Ehn.

Ålder: 33.

Bor: I en tvåa på Askuddsvägen.

Gör: Politiker.

Familj: Mamma **Eva-Britt**, pappa **Martin** och system **Linda**.

Kan: Prata.

Vill: Påverka.

Hoppas: På ett lyckligt liv.

"Jag har faktiskt börja dra mig litet för att gå ut."

väljarna vad de vill göra för Åland. Det var det största problemet. Nu tar partiet fram flera handlingsprogram som skall visa var de står.

Journalister gillar honom för att han skickar ut rapporter från stadsstyrelsens möten som ligger i maillådorna morgonen efter.

–Det började jag med för att jag är en utpräglad nattmänniska. Jag ville inte bli väckt av reportrar åttatiden på morgonen. Radion hade en förmåga att alltid ringa tidigt. Men rapporterna är ett bra sätt att sammanfatta mötet för mig själv också. Relationen mellan media och politiker är intressant, för vi är ju beroende av varandra. Det är ingen nytta att fatta beslut som ingen bryr sig om.

Någon utpräglad partykille har han aldrig varit.

–Arkens nattklubb? Helt klart händer det att jag går dit. Men det har blivit allt mindre. Jag har faktiskt börja dra mig litet för att gå ut. När jag går till Arken

med mitt kompisgäng så hinner jag knappt komma in genom dörren innan någon rycker tag i mig och vill prata politik.

Och mot slutet av kvällen kommer kompisarna och undrar vart han tog vägen.

–Tyvärr låter jag mig ofta provoceras in i en diskussion. Det är baksidan med litenheten på Åland. Alla tycker att det är helt legitimt att göra så, i synnerhet om de druckit litet. Därför tycker jag bättre om privata fester där man kan umgås med folk.

Han är singel, men en "aktivt sökande" sådan.

–Jo, jag söker någon att dela livet med. Som min vardag ser ut just nu skulle jag inte ha tid med någon annan. Men när det drar ihop sig till större högtider, eller när det är sommar och semester - då känner jag ibland att jag saknar någon. Man kan ju inte prata med kompisarna om allting.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Foto: ANDREAS DIENERT
foto@nyan.ax

Ella Grüssner Cromwell-Morgan
Epost: redaktion@nyan.ax

” Detta historiska bryggeri i München har bryggt öl sedan 1363, så de vet nog vad de sysslar med.
ELLA OM VECKANS ÖL

En prestation i trädtoppen

Tusen kockar i mitt kök. En som lagar salsa, en som kletar ihop en äkta guacamole, en som hackar grönsaker med stor precision och några som dricker het ingefärgslögg och diskuterar världsekonomin. Ett myller av människor. Överstimulerade, småsnoriga ungar med ostbågar i nävarna. Effektiva kusiner som viker servetter och putsar glas. Nära vänner som skramlar med kaffekoppar och tallrikar på buffén. Salens nytända brasa får spraka för ett tomt möblemang, för alla gäster trängs i köket där pulsen är. Nyårskvällen väljer fram med varmt vimmel, mera glögg, ett sårigt knä, frågesport och många meter mat på en aldrig sinande buffé. Det nya året viftas in med sprakstickor, sabrerad champagne och två (av tre möjliga) lyckade uppskjutningar av japanska lyktor. Den tredje pryder toppen av vår ståtliga björk.

Efter tolvslaget är det ingen som behöver skrapa rutor på iskalla bilar, pålsa på motsträviga ungar eller ställa sig i en tvåtimmars taxikö. Istället borstas små tänder och läses sagor i våra uthyrningsrum. Sen börjar vuxenstunden där varje minut är guldbestruken. Vi känner att vi mitt i allt är mitt i livet. Vi är mittengenerationen, den som ska hålla i alla trådar och knyta band uppåt och neråt. Den som ska klara ungar och karriär på samma gång. Den som ska prestera och pensionsspara. Den som ska ha lekt av sig och blivit klokare med åren. Vi dricker mera glögg och njuter av att vara mitt i allt detta.

På nyårsdagsmorgonen ligger jag under täcket och lyssnar. Huset vaknar, pulsen stiger igen. Någon har börjat baka bröd i köket, diskmaskinen sköljer och Pippi Långstrump rymmer för femte gången i TV-rummet. En doftstrimma av nybryggt kaffe stryker sig in genom dörrspringan. Om en timme ska nyårsdagsbrunchen stå klar för husets hungriga okupanter och för alla de som inte kunde vara med under nyårsnatten.

Jag steker bacon i mängder, kokar ägg och gör omelett. En stor gjutjärnsgryta med chili con carne puttrar på porin mattin och havrebaguetterna svalnar under en ren kökshandduk. Ett vrålhungrigt brunchfolk bestående av trettiosex individer i tre generationer kastar sig över maten och inleder det nya året med ett fryntligt frosseri.

Några timmar senare är husets femhundrafyrtio kvadratmetrar dammsugna, skurade och övergivna. Kvar är bara vi, vår feta katt och Pippi som rymmer för sjätte gången. Jag har lärt mig vad som ger mig livskraft.

Och jag har lovat mig själv att det räcker gott och väl om två av tre prestationsförsök når ända fram. Det tredje får gärna dingla med den japanska nyårslyktan i trädtoppen.

Slovenskt tungspetspirr och tysk bryggartalang

Alla tycker faktiskt inte om vin. Istället för att försöka frälsa alla ska jag hädanefter komplettera vinsidan (som nu kommer varannan vecka) med andra drycker, recept och kuriosas.

Veckans båda drycker passar till dagens laxrecept. Min mamma bjöds på denna smakupplevelse på ett kalas och gav sig inte förrän kockarna hade delat med sig av ett ungefärligt recept på den magiska såsen. Den passar till allt - fisk, kyckling, griskött och nötkött. Det är bara att byta ut buljongen.

En bit av vinvärlden i min hand. Det kungliga druvparet Cabernet Sauvignon och Chardonnay. Foto: PRIVAT

VECKANS VITA

Jeruzalem Ormož Rhein Riesling

När fjolårets sommeliervärldsmästare Andreas Larsson besökte hotell- och restaurangskolan frågade jag honom var vi vinnördar skulle fästa blicken och förvänta oss framtida vinframgångar. Slovenien var ett av hans svar. Bra klimat, stor procent gamla vinstockar, nya kvalitetssugna vinmakare och odlingar på branta självdränerande sluttningar var några av orsakerna till spådomen. Alko erbjuder bara två vita viner från landet. Ett som nog passar bäst i vitvinssåsen och så detta.

Trots ett på tok för kallt vin som förvarats på min vintriga veranda slår dofterna emot mig med tryck - aprikos, saffransbulle, fänkål och sockerkaka. Smaken fortsätter att imponera med gula äpplen, päron, rabarber och ett litet tungspetspirr av småfizz. Vinets lilla restsötma förgyller avslutningen. Megamums.

Passar till: pasta med skaldjur, thaicurry med kokosmjölk, fisk- och kycklingrätter med kryddig smaksättning. Vitmögelostar med en sötsyrlig marmelad t.ex. kvitten, havtorn eller aprikos. Gott även som aperitif.

Vin: Jeruzalem Ormož Rhein Riesling 2006
Druvsort: Rhein Riesling 100 % (=Riesling)
Alkoholhalt: 12 %
Producent/Vingård: Jeruzalem Ormoz
Ursprung/klassificering: Podravje, Stajerska Slovenija
Lagring: 3 månader på stora slovenska ekfat
Förslutning: Skruvkork
Hållbarhet: Drink nu eller spara 2-3 år
Serveringstemperatur: Runt 11 grader
Pris: 9,10 euro
Artikelnummer på Alko: 552207

VECKANS ÖL

Franziskaner Hefe-Weissbier Dunkel

Ett kolafärgat och fruktigt öl med underbara dofter av knäck, brynt smör och aprikos. Den fylliga och lite syrliga smaken med försynt beska bjuder också på gula russin och en liten vink av rökig tjärpastill. Detta historiska bryggeri i München har bryggt öl sedan 1363, så de vet nog vad de sysslar med.

Passar till: grillad, rökt och stekt fisk, sallader och kyckling. Den snälla humlebeskan gör att ölet passar fint också till kryddstark mat. Gott även alldeles solo.

Namn: Franziskaner Hefe-Weissbier Dunkel, 0,5 l
Ursprung: Tyskland
Typ: Överjäst mörkt veteöl
Alkoholhalt: 5 %
Pris: 3,13 euro
Artikelnummer på Alko: 709096

RECEPT

Ugnsstekt lax med ädelostsås

6-8 portioner
Lax- eller forellfilé som gnids in med citron, salt och smörklickar (räkna ca 200 g per person).
Sås:
1 l fiskbuljong
100 g auraost
2 dl grädde
3 msk söt sherry

saft från en halv citron
salt och citronpeppar

Koka upp buljongen, smält ner osten och blanda i resten av ingredienserna. Smaka av med kryddorna och red av med maizena. Sjud. Grädda laxen i 170 grader ca 25 min. Garnera med dill. Servera med kokt potatis eller basmatiris.

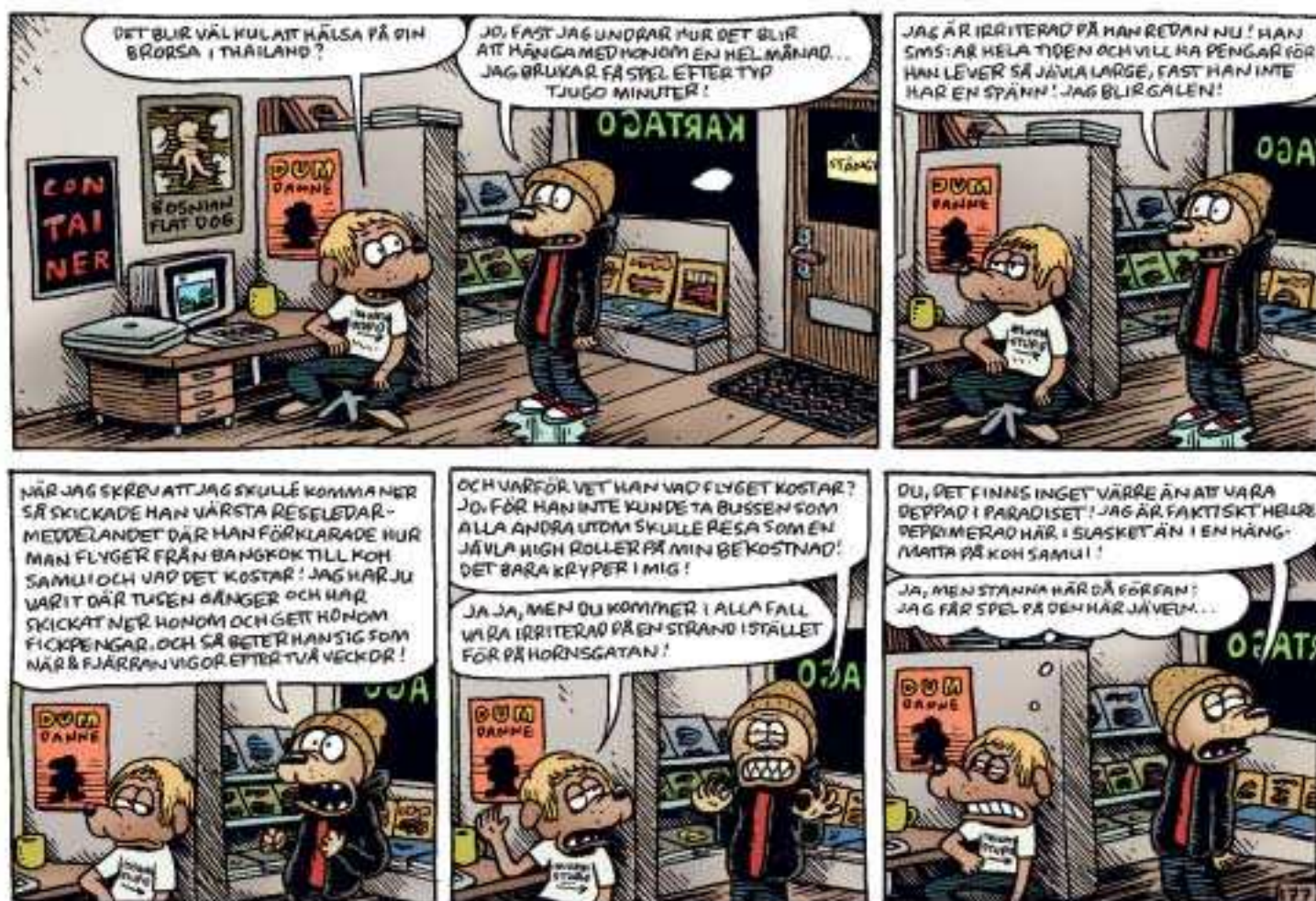
TIPS

Snabba välkomstsnacks

Droppa olivolja på crostini, gnid dem med en halverad vitlöksklyfta, lägg på en rejäl bit rumstempererad camembert eller brie och toppa med en klick havtornsmarmelad. Servera med veckans vita vin.

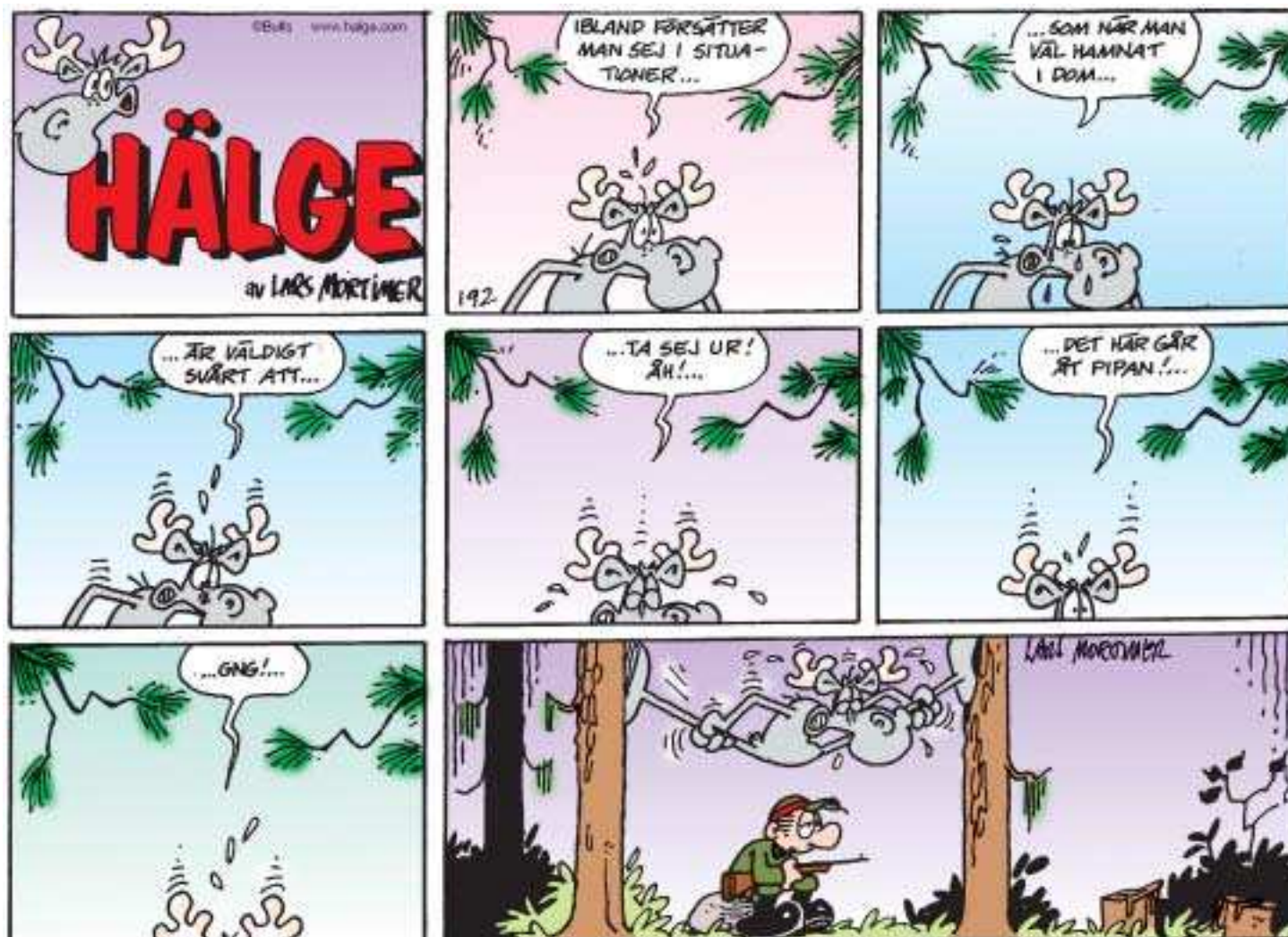
MARTIN KELLERMAN

ROCKY

ZITS

BY JERRY SCOTT AND JIM BORGMAN

FRED

LÖRD.

FRED FORSELL/LÖRDAGSKRÖNIKA

Längtan efter fula, vackra Finland

Det finns en vägsträcka utanför Salo, någon timme öster om Åbo, som är så oerhört ful och trist och deprimerande att läkare faktiskt avråder människor från att köra där.

Varje gång jag färdas den sträckan och sitter och iakttar de trista, slitna husen och de håglösa små ölbarena vid vägrenen, då fylls jag av en stark men märklig känsla:

Jag är hemma.

Det låter ju inte klokt, förstås. Och det är det väl inte heller.

För det första eftersom jag aldrig har bott i ett självmordsgrått hus utanför Salo. För det andra för att jag inte längre talar någon finska. Och för det tredje eftersom jag har tillbringat högst sju år av mitt liv öster om Åland.

Jag borde inte kunna känna så.

Jag kan dessutom få samma diffusa känsla av hemlängtan av vissa program på den där finska blandkanalen som visas på svensk tv.

Som den här dokumentärfilmen jag nyligen råkade zappa in på.

I filmen blir en äldre finsk man intervjuad. Han sitter vid ett vaxduksprytt köksbord i sitt ensligt belägna trähus någonstans i Ingenstansivaara i mellersta Finland. Han har bott där sedan 1953 och kommer aldrig att flytta.

Han dricker kaffe direkt från fatet. Då och då tittar han ut genom fönstret samtidigt som han eftertänksamt svarar på reporterns frågor.

Ibland blänger han bara ner i bordet och torkar sin ådriga näsa med en leverfläckig hand. Han pratar lågmält, tar långa pauser mellan svaren. Från hans köksradio ljuder urgammal finsk tango, som vid något tillfälle bryts av en entonig väderleksrapport. De skarpa finska s:en skär genom tystnaden i det omoderna köket.

Då och då kryddas intervjun av inklipta bilder på mannen när han vaggar fram i regnet ute på sin stora gård. Han går in i ett uthus och kommer ut med en yxa. Sedan hugger han lite ved. Han stannar upp ibland för att torka den stora, träiga näsan.

Jag lyckas snappa upp enkla fraser, korthuggna konstateranden från mannen, han säger att "man vänjer sig" och "jag är gammal, jag ska inte klaga". Och så musiken till, tangon från radion. Jag blir helt förhåvad. Det är vackert, vemodigt, antagligen oerhört stereotyp och förnedrande för hela det finska folket, men jag struntar i det, för jag älskar när de intervjuar ensamma finnar som vaggar omkring på sina gårdar och säger att "jo, visst blev det ensamt när Kyllikki dog" och "ibland spelar de en fin bit på radion, det är väl något slags sällskap".

Det är underbar tv. Den får mig att vilja hugga ved med den där mannen, att hänga med på hans eländiga lördagsdanser då han vattenkammars och parfumerar sig trots att han för länge sen gett upp allt hopp om nytt sällskap på livets sluttamp. Och trots att hans enda danspartner är döv och enbent. Och råkar vara hans bror.

Den där vägsträckan utanför Salo och de där tv-programmen ger mig ibland känslan av att mitt liv i Sverige och på Åland bara har varit en parentes och att jag en dag kommer att återvända till mitt "riktiga" hem - det fula men vackra Finland, där jag slår mig till ro i ett slitet grått hus, med mitt goda kaffe och min yxa och min radio som enda sällskap.

Frågan är förstås vad min fru kommer att tycka.

Maria Nyqvist

Epost: maria.nyqvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”Det står 0-0, och det beror på att ingen av lagen har gjort något mål.”
- AGNE JÄLEVIK, SVT

Seniorerna föll trots rutinen

MARIEH. SENIORER 0
KRINGELSTAN 5
(0-4, 0-1)

ISHOCKEY. Mariehamns seniors spelade igår kväll sin inledande match i Senior Winter Games i Islandia.

Motståndet stod Södertäljelaget Kringelstan för och till skillnad från tidigare möten var de denna gången alltför svåra.

Under helgen avgörs Senior Winter Games i Islandia, en veteranhockeyturnering med sammanlagt elva finska och svenska lag som möts i klasserna 40 plus och 50 plus.

Mariehamn Seniors tävlar med 40-plussarna och spelade sitt första möte igår kväll mot Kringelstan, i en match om 2X15 minuter.

Och det var en svår motståndare de mötte.

Till en början spelade båda lagen trevande, men några minuter in i matchen tog gästerna kommandot. 5.25 in i första perioden har Kringelstan turen med sig och sätter 1-0 stolpe in.

Uppvaktad målvakt

I och med övertaget trappas tempot upp och Seniorerna får en utvisning mot sig. De lyckas så nära hålla undan i numerärt underläge men så i utvisningens sista sekund ökar gästerna på till 2-0. Efter det målet går luften ur hemmaspelarna och Kringelstan kan på kort tid dra undan med både 3-0 och 4-0 genom matchens bästa spelare **Tomas Broström**.

–Vi trodde faktiskt att vi skulle ha en bättre chans än vad vi hade. Men de var väldigt samspelade och då kändes det att vi bara hade plockat

Missade chanser. I mitten av den andra perioden kom Seniorerna stundtals tillbaka in i matchen. Men de lyckades inte ta tillvara på sina chanser trots att Kringelstans målvakt släppte många returer.
Foto: ERKKI SANTAMALA

ihop ett lag, säger Seniorernas lagkapten **Henning Karlsson**.

Att ledningen för Kringelstan inte var ännu större inför den andra och avslutande perioden kan Seniorerna tacka sin målvakt **Roger Nylund** för som hade fullt upp i IFK-målet.

Missade returer

När Seniorerna kom tillbaka efter periodvilan var det ett stabilare lag som stod på isen.

Men de lyckades inte ta tillvara på sina chanser trots att **Jokke Johansson** i Kringelstans mål släppte returer vid flera tillfällen.

Kringelstan backade tillbaka något i den andra perioden var ändå de som genomgående var det mest kreativa laget och hade mest fart under skridskorna. Istället för ett reduceringsmål från Seniorerna var det Kringelstan som till slut fastställde slutresultatet

5-0 med mindre än fem minuter kvar att spela av matchen.

–Det är klart att det är tråkigt. Men det är inte längre som när man var junior och slog och sparkade om man förlorade, säger Karlsson.

Motstånd i världsklass

Nästa match för seniorerna spelas idag med start klockan 10.00. De möter då Sala Hockey som igår åkte på storstryk av Piteå med 11-0. Piteå,

ett lag som Seniorerna sedan möter senare under lördagen.

–Det ser mörkt ut. Sala kan nog ändå bli en svår motståndare för oss därför att Piteå är i en klass för sig. De tog sig till världsmästerskapen för klubb-lag förra året och kom så långt som till åttondelsfinal. Vi får nog finna oss i att bli fyra i gruppen, säger Karlsson.

MARIA NYQVIST
maria.nyqvist@nyan.ax
tfn 528 478

IFK tillbaka på isen

ISHOCKEY. Nytt år nya tag. Efter en trög höst väntar två bortamatcher i premiärhelgen för IFK Mariehamn.

–Det finns en del småskavanker men jag tycker ändå att det ser bra ut, säger tränaren **Mikael Rosbäck**.

Nya mål. Det blev inget avancemang till division II för IFK Mariehamn efter höstens omgångar. Siktet är nu i stället inställt på fortsatt spel i den högre divisionen av trean.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

för laget och center i förstafemman, är sjuk och inte kan vara med tror Rosbäck att förutsättningarna inför helgens matcher är goda.

–Vi har fått välbehövlig vila över juluppehållet, och nu har vi kört en fyra-fem träningar och jag tycker det ser bra ut. Presterar vi inte bra beror det inte på motståndet utan då är det snarare eget dåligt spel som ligger bakom, säger Rosbäck.

Och han tycker att de har hämtat upp sig från höstens om-

gångar. En sjundeplats blev det då vilket innebär att de fortsätter att spela i division III. Serien blir nu en kvalserie till att stanna kvar i den övre delen av divisionen. Sex nya lag från lägre trean har tillkommit och fram tills den 22 mars spelas tio matcher innan det avgörande kvalet spelas.

–Jag tror att vi kan ligga i topp. I varje fall bland de fem bästa annars är det katastrofalt, säger Rosbäck.

Storseger

Söndagens motstånd står KK-V för, ett av lagen från lägre division III. Ett lag som Rosbäck på förhand inte tror ska ställa till några problem för ålänningarna.

–I fjol vann vi mot de med 15-1 om jag inte minns fel. Men det är farligt att underskatta motståndet. Matchen måste såklart spelas också, men jag tror det går bra, säger han.

MARIA NYQVIST
maria.nyqvist@nyan.ax
tfn 528 478

Sportens kom ihåg

■ **Basket Åland:** Killarnas träning måndag och onsdag vid Yternäs skola 20.00-22.00. Nya spelare välkomna. Fortfarande chans att komma med i öpplagslaget. Mer info ring Andy 04573429202.

■ **Curling:** Prova på curling i Islandia i morgon 15.00-17.00. Medtag varma kläder och bekväma skor.

■ **JIK:s motionsvolleyboll:** (mixed) startar igen i Vikingahallen torsdagar 20.30-22.00. Vi spelar för att det är kul! Välkomna. Ev förfrågningar 0400791014.

■ **Midgårds Islandshästklubb:** Julfest i ridhuset i morgon 16.00. Föreningen bjuder på glögg, pepparkaka och grillkorv. Ta med det ni vill äta till, medtag också en julkapp, 5 euro. Välkomna.

■ **MPF:s bowlingsektion:** Håller värmöte i Idrottsgården på tisdag 14.00.

■ **Volleyboll:** Distriktsdo-markurs i volleyboll 31 januari-1 februari. Arrangeras i samarbete med ÄVF och NIG-09. Kursle-

dare Klas Hejdenberg. Info och anmälningar till Sandra Ekström: sandra.ekstrom@aland.net, tel 040-8455896/ 22896

■ **ÅID-skidor:** Distriktstävling i alla klasser i morgon 11.00 vid skidskyttecentrum i Jomala. Fri stil. Anmälning på platsen.

■ **ÅID-skidor:** Sprinttävling för H-21 och D-21 Tisdag 19.30 vid skidskyttecentrum i Jomala. Klassisk stil. Anmälning på platsen senast 19.00.

■ **ÅID/IFF-skidning:** 1:a deltävlingen i Häwe-bil cup vid skidskyttecentret i Jomala tisdag 19.00 i klassisk stil. Klasser D/H8 600m utan tidtagning, D/H10 1 km, D/H12 2 km, D/H14 3 km, D/H16 5 km, D/H18 5 km. Anmälning på plats 18.30.

■ **Ålands GK:** Vinterträning i Vikingahallen för ÅGK-medlemmar. Slagträning from 11 januari tom 29 mars på söndagar 18.30-20.00. Ring kansliet tfn 41500 för bokning av matta.

■ **ÅSSF-skytte:** Gubbdagis öppnar åter på måndagen och är i fortsättningen öppet som vanligt måndagar 13.00-15.00.

Hallå där

Hallå där, **Andreas Björk**, tidigare i IFK Mariehamn, som bestämt sig för att spela med Jomala IK i division IV den kommande säsongen.

Varför valde du Jomala?

–Det kändes som det bästa alternativet för mig. Det är bra organisation och nära till där jag bor och nära till Mariehamn. De har konstgräs och inomhushall och allt på ett ställe.

Hur känns det nu när allt är klart?

–Det är trevligt att fortsätta med fotboll även om jag lagt av på elitnivå.

Ni är nykomlingar i fyran, vad har ni för målsättning?

–Jag vet faktiskt inte vad föreningen har för målsättning men om vi ser på laget är vi helt klart ett lag som hör hemma i fyran. Ett bottenlag ska vi inte bli. Men om vi lyckas slåss i toppen får säsongen utvisa.

Du har tränat lite på egen hand men nu är det dags för första riktiga fotbollsträningen på ett tag. Hur ska det bli?

–Det kommer säkert att bli tungt men jag tror inte att jag kommer att ligga och spy efter träningen.

Till sist, exakt hur mycket kommer du att dominera i division IV?

–Det är svårt att säga. Det brukar inte vara så lätt att komma ner i divisionerna. Dominera tror jag inte att jag kommer att göra men jag hoppas att jag kommer stå för lite erfarenhet och ge de yngre killarna lite inspiration.

Då återstår det väl bara att önska dig lycka till i din fortsatta karriär.

–Tack så mycket.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Järfälla närmar sig slutspelsplatsen

■ **INNEBANDY.** **Andreas Ahlqvists** Järfälla IBK vann onsdagens bortamatch mot Balrog B/S IK med 5-4. Segern innebär att Järfälla nu närmar sig just Balrog i kampen om den sista slutspelsplatsen. Nu skiljer det bara en poäng mellan lagen.

Ahlqvist fanns inte med i målprotokollet men noterades för en utvisning i slutet av matchen. Men trots det numerära överläget kunde Balrog inte komma i kapp Järfällas ledning med ett mål. (jl)

KRYSSET

NR 2

Lösningarna till Krysset nummer 2 vill vi ha senast torsdagen den 22 januari kl 12.00. Vinnarna och rätt lösning presenteras lördagen den 24 januari.

Vinster: Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22101 Mariehamn.
Märk kuvertet kryss 2.

Namn:.....

Address:.....

.....

.....

LÖSNING KRYSS 24

GRATTIS

Casinolotterna i Nya Ålandskryssat nr 24 går till **Monica Eriksson** i Saltvik. Varsin Naturlott får **Lisa Svenblad** i Finström och **Görel & Bjarne Wahtera** i Mariehamn. Priserna kommer med posten.

Nyans sudoku

Lösning på sidan 16

LÄTT

					1	3	2	4
		8		9			1	7
5	2			7		8	9	
2				6	4			
		4			8	7		5
8	1					2		9
		3		2		9	5	1
	9		3	4	5			8
6	7			8	9		3	

Sudoku EB0165

© Bulls

MEDEL

			5			6		4
					8			
		5		2			1	9
2		4		8	3			
				5		7		
9		6			1			
8		7		9				2
3	1				6		7	5
						8	4	

Sudoku MB0165

© Bulls

SVÅR

								2
		8	3		5		6	
5	4					1		
6	2						4	
								1
					2	8		7
1		9	8					
					9	4	5	
		6	2	7				

Sudoku HB0165

© Bulls

[illegible]

Sport på gång

LÖRDAG-SÖNDAG

Ishockey
Islandia Seniors Winter Games: Mariehamn Seniors spelar lördag 10.00 och 15.00. Placeringsmatcher på söndag 08.00-12.00.

LÖRDAG

Handboll
Baltichallen Division IV: 15.00 IFK-HK Lindö.

Volleyboll
Vikingahallen Allsvenskan, damer: 15.00

Jomala-Halmstad.
Allsvenskan, herrar: 17.00 Jomala-Falköping B.

Innebandy
Baltichallen Division I: 18.30 NGD-SPV.

SÖNDAG

Volleyboll
Vikingahallen Allsvenskan, herrar: OBS! Ny tid: 9.45 Jomala-Falköping.
Allsvenskan, damer: 15.00 Jomala-Hylte

Skidor
Jomala Distriktstävling: 11.00 Alla klasser. Fri stil.

LEDIGA PLATSER

Chipskoncernen består av fem operativa företag i Finland, Sverige, Norge, Danmark, och Baltikum. Moderbolaget och huvudkontoret finns på Åland och koncernen utgör ett eget affärsområde i det norska börsbolaget Orkla ASA. Verksamheten bedrivs inom snacks- och livsmedelsbranschen med en årsomsättning på ca 260 miljoner euro. Chipskoncernen är störst i Norden inom chips- & snacksbranschen och våra mest kända varumärken är Taffel, OLW, KiMs, Parrots och Oolanin. Antalet anställda uppgår till ca 800 personer, varav ca 120 personer på Åland. Mera information om koncernen finns på www.chips.fi.

Till fabriken i Haraldsby söker vi en

Processansvarig & Maskinskötare

Som processansvarig ansvarar Du för att våra linjer körs enligt plan och gällande krav och normer för produktion, kvalitet och miljö. Tidigare erfarenhet från livsmedelsbransch eller utbildning inom köksbranschen anses som meriterande.

Till maskinskötarens uppgifter hör att köra packmaskinerna på våra linjer på ett ekonomiskt och effektivt sätt enligt de riktlinjer som finns och att se till att produkterna packas enligt plan. Tekniskt intresse och/eller erfarenhet är önskvärd.

Både processansvariga och maskinskötarna behöver ha ett gott ordningssinne, god samarbetsförmåga och vilja att lära sig nya saker. Skolning för arbetet ges på plats. Arbetet innebär skiftesarbete.

Närmare uppgifter om tjänsterna ges av produktionschef Stig Carlsson, telefon 018-39500.

Skriftliga ansökningar bör vara oss tillhanda **senast den 23.1.2009.**

Ansökningarna skickas per post till personalchef Kjell Weckström, Chips Ab, Strandgatan 6, 22100 Mariehamn eller per e-post till kjell.weckstrom@chips.fi.

För att förstärka vår IT-avdelning, söker vi omgående en

IT-supporttekniker

Du kommer att arbeta med IT-support för våra användare på tre olika platser. Arbetet är varierande och kräver hög flexibilitet. Du löser självständigt problem, men också i samråd med de övriga på avdelningen. Som person är du strukturerad och noggrann med social kompetens. Arbetet medför en del resande. Du bör ha körkort och tillgång till egen bil.

Du har kunskaper inom åtminstone följande område:

- TCP/IP och nätverk
- Windows XP och Windows Vista
- goda kunskaper i svenska och engelska

Följande kunskaper är meriterande:

- Kunskaper i Windows 2003 och Linux
- Kunskaper i finska
- Kännedom om Lotus Notes och Domino drift
- Kännedom om iSeries system

Tjänsten är placerad på vårt huvudkontor i Mariehamn och är tidsbunden på 1 år.

Vi vill ha din ansökan med CV och löneanspråk **senast den 20.1.2009.**

Ansökningarna skickas till Ingegerd Johansson, Chips Ab, Strandgatan 6, 22100 Mariehamn eller per e-post till ingegerd.johansson@chips.fi.

Frågor om tjänsten besvaras av IT-Chef Ingegerd Johansson tel. 050 995 6001 eller per e-post till ingegerd.johansson@chips.fi.

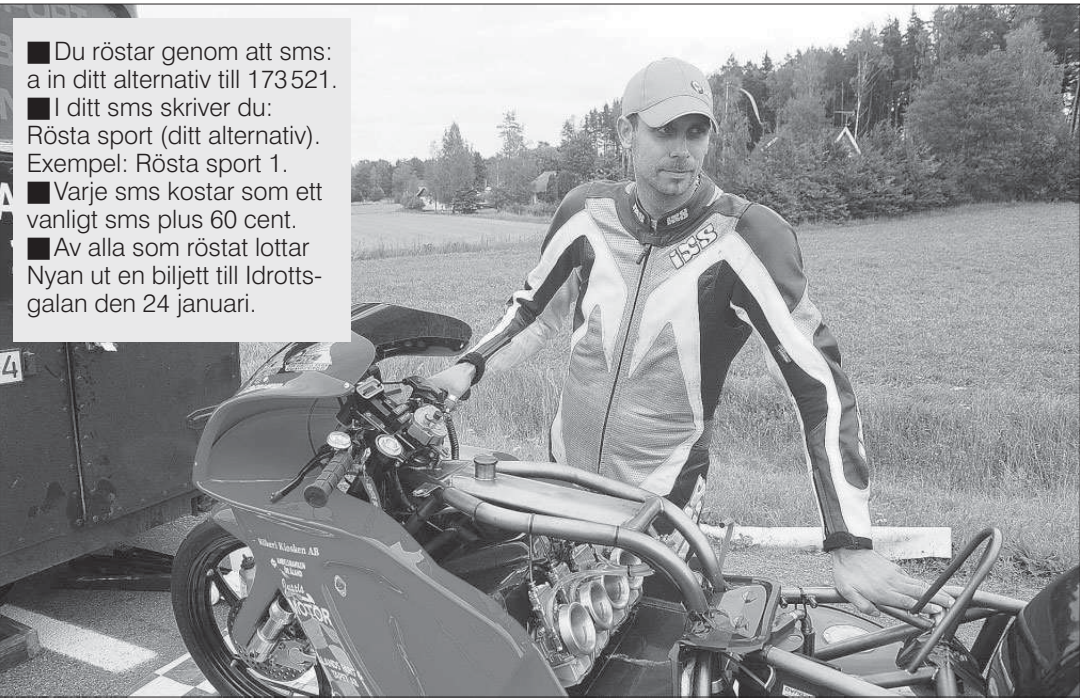
Rösta fram årets sporthändelse!

– och vinn en biljett till Idrotts-galan

IDROTT. Det var så mycket som hände förra året. Det var OS, VM och EM i alla dess sporter. Men endast en händelse kan vara årets sporthändelse och den kan ni nu rösta fram genom Nyans tävling. Av alla som röstar lottar vi sedan ut en biljett till Idrottsgalan den 24 januari.

Nyans sportredaktion har nominerat åtta händelser som ni kan rösta på och ni gör det genom ett vanligt sms. De nominerade presenteras var för sig fram till den 21 januari då tävlingen avslutas. Rösta på något av följande händelser:

- 1) Wilhelm Ingves gör mål mot MyPa i sin debut i Tips-ligan.
- 2) Både Marcela och Kenneth Sandvik tar EM-brons i styrkelyft.
- 3) Erica Granesäter tar FM-silver på 200 meter fjäril.
- 4) Mathias Dahlman är med i laget som tar EM-silver för 5.5.
- 5) Janne Holmén springer OS-maraton.
- 6) Fredrik Fredlund tar EM-guld i Pro Stock Bike.
- 7) Daniel Sjölund gör mål mot Tyskland i VM-kvalet.
- 8) Jomala IK:s volleybollag stiger till Allsvenskan.

Kanske årets sporthändelse. Fredrik Fredlund tar EM-guld i Pro Stock Bike. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

... och de nominerade är

- 3) Erica Granesäter tar FM-silver på 200 meter fjäril
2.22,56. Finströmaren Erica Granesäter simmar snabbare än någon ålänning tidigare gjort på 200 meter fjäril. Med den tiden bevisar hon att hon hör hemma i den absoluta simmartoppen i Finland, för hon simmade just så snabbt när FM avgjordes i Seinäjoki i början av juli. Och med det rekordsimmet blev hon ett FM-silver rikare.
Tiden var dessutom en putsning av det personliga rekordet med cirka 2,5 sekunder.

Foto: DAVID LUNDBERG

LEDIGA PLATSER

Markchef

Tekniska verken är en av stadens största förvaltningar och handhar den kommunaltekniska försörjningen. Markavdelningen ansvarar för planering, samordning och koordinering av stadens kommunaltekniska byggande, trafikplanering och kollektivtrafik. Avdelningen ansvarar också för drift och underhåll av gator, parker och allmänna områden samt maskinparken och verkstaden.

Vi söker nu en

MARKCHEF

Som chef vill vi att du har förmågan att driva och utveckla markavdelningen inom ramen för stadens visioner och målsättningar. Du är budget-, personal- och miljöansvarig för verksamheten och ansvarar för beredningen av ärenden. Du är en av nyckelpersonerna i stadens infrastrukturbyggande och ansvarar för att avdelningens drift- och underhållsarbeten sköts på ett optimalt sätt.

En lämplig grund för tjänsten är samhällsteknisk högskoleutbildning. Du bör också ha praktisk bakgrund från kommunalteknisk förvaltning eller entreprenadföretag inom anläggningsbyggande samt erfarenhet av projektledning. Du har lätt för att uttrycka dig i tal och i skrift och erfarenhet av att leda möten och delta i förhandlingar. Vi vill att du är en engagerad och positiv ledare med en förmåga att kunna motivera och entusiasmera medarbetarna.

Du riktar din ansökan till tekniska nämnden under adressen Elverksgatan 1, 22100 Mariehamn eller kai.soderlund@mariehamn.ax och vi vill ha din ansökan **senast den 29 januari 2009.**

Närmare upplysningar ger tekniska chefen Kai Söderlund, tel 531500.

MARIEHAMNS
STAD

www.mariehamn.ax

LÄTT

7	6	9	8	5	1	3	2	4
3	4	8	6	9	2	5	1	7
5	2	1	4	7	3	8	9	6
2	5	7	9	6	4	1	8	3
9	3	4	2	1	8	7	6	5
8	1	6	5	3	7	2	4	9
4	8	3	7	2	6	9	5	1
1	9	2	3	4	5	6	7	8
6	7	5	1	8	9	4	3	2

MEDEL

7	2	1	5	3	9	6	8	4
4	9	3	1	6	8	2	5	7
6	8	5	4	2	7	3	1	9
2	7	4	6	8	3	5	9	1
1	3	8	9	5	4	7	2	6
9	5	6	2	7	1	4	3	8
8	4	7	3	9	5	1	6	2
3	1	2	8	4	6	9	7	5
5	6	9	7	1	2	8	4	3

SVÅR

7	6	1	4	9	8	5	3	2
2	9	8	3	1	5	7	6	4
5	4	3	7	2	6	1	8	9
6	2	7	9	8	1	3	4	5
9	8	4	5	3	7	6	2	1
3	1	5	6	4	2	8	9	7
1	3	9	8	5	4	2	7	6
8	7	2	1	6	9	4	5	3
4	5	6	2	7	3	9	1	8

4) Mathias Dahlman är med i laget som tar EM-silver för 5.5

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Det var under EM-seglingarna i mitten av augusti som **Mathias Dahlman** i all hast fick hoppa in som gäst i **Christoph Burgers** besättning ombord den norska båten Odlo. Den ordinarie gästen tvingades åka hem av personliga skäl och hemmaseglaren **Henrik Lundberg** tipsade Burger om Dahlman. Och vilken succé det blev.
Efter en inledande fjärdeplacering seglade Odlo in på två tredjeplaceringar med sin nya besättningsmedlem.
– Han kände vad vi behövde och gav oss det. Jag är väldigt glad över att ha haft honom ombord, sa Christoph Burger i en intervju i Nyan.

Övriga nominerade presenteras i Nyan kommande dagar.

TV-programmet

10.00 Vinter-studion [51302107] Direkt. 10.10 Alpint [8144316] VC. Damernas storslalom, första åket. Från Maribor i Slovenien. 11.10 Alpint [4591652] VC. Herrarnas storslalom, första åket. Från Adelboden, Schweiz. 13.10 Alpint [3304584] Direkt. VC. Damernas storslalom, andra åket. Från Maribor i Slovenien. 14.10 Alpint [578381] VC. Herrarnas storslalom, andra åket. Från Adelboden, Schweiz. 15.30 Inför Guldbaggen 2009 [35126] Inför galan Guldbaggen 2009 pratar SVT:s Fredrik Sahlin och Svenska Filminstitutets VD Cissi Elwin om det gångna svenska filmåret. Programledare: Fredrik Sahlin. 16.15–18.45 Harry Potter och de vises sten [9227749] FILM Brittisk äventyrsfilm från 2001. I rollerna: Daniel Radcliffe, Robbie Coltrane, Alan Rickman. Regi: Chris Columbus. 18.50 Helgmålsringning [5832126] Från Mölle kapell. 18.55 Sportnytt [5831497] 19.00 Rapport [79107] 19.15 Bolibompa [7473958] 19.15 Disneysdags [447382] Tecknad film. 20.00 Habib [855] Barnserie. 20.30 Rapport [43720] 20.45 Sportnytt [7653565] 21.00 Stjärnorna på slottet [87720] Realityserie. Del 4 av 5. Jonas Gardells dag. 22.00 Burn Up [90861] Brittisk dramaserie. Del 2 av 2. Masud beslutar överlämna sin brännbara rapport till Tom vid FN-konferensen i Calgary om Kyoto2-avtalet. 23.30 Dom kallar oss artister (R) [4652] Även 12/1, 17/1. 0.00 Piedras – Livets labyrint [4756633] FILM Spanskt drama från 2002. En lyrisk berättelse om fem kvinnor och deras liv. I rollerna: Antonia San Juan, Najwa Nimri. Regi: Ramon Salazar. 2.15–	11.00 Veronica Mars (R) [3945107] 11.45 Veronica Mars (R) [4281519] 12.30–13.15 Veronica Mars (R) [8475687] 13.15 Nobelkonsert (R) [7675768] 14.30 Lost in Austen (R) [5047855] Del 3 av 4. 15.20 Dolly Parton live (R) [3318720] 17.05 Julia Fischer, violinist och pianist (R) [3466403] Veckans konsert. 18.10 Skidskytte [5967316] Direkt. Världscupen. Herrarnas sprint. Från Oberhof, Tyskland. Kommentator: Christer Ulfbåge. Expert-kommentator: Kalle Grene-mark. 19.55 Bruksanvisning [2726774] Brittisk animerad komedi. 20.00 Morfars farfars far – och jag [20126] Dokumentär. Del 3. Bonden. Clary Jansson fortsätter följa sin egen släkts väg från landet till stan och skildrar därmed ett Sverige som omvandlats på 150 år. Programledare: Clary Jansson. Även 11/1. 20.55 Övåntat besök? (R) [9020855] Kortfilm. En underbar sommarnatt vid havet! En god middag, kaffe på verandan och det blir bara varmare och varmare... Manus, regi: Per Carleson. 21.00 Cranford [55836] Brittisk dramaserie. Del 3 av 5. Mr John rånas. 21.55 Bruksanvisning [4600478] Brittisk animerad komedi. Bruksanvisning för nödsituationer. Tittarna uppmanas att inte följa dessa hemma. 22.00 Rapport [13652] 22.05 Kabaré på Berwaldhallen [5934861] Underhållning. Del 1 av 2. Trettondagsshow. 23.05 Being Julia [4399768] FILM Kanadensisk-amerikansk-brittisk-ungerskt drama från 2004. I rollerna: Annette Bening, Michael Gambon. 0.50 Rapport [95250966] 0.55–2.40 Syndens lag [26647817] Dokumentär.
---	--

7.30 Sabrina [298584] 8.00 Lilla huset på prärien [6063584] 8.55–9.50 Rachael Ray [6339229] 10.40 Ska du säga [2187478] 11.05 Ska du säga [9194107] 11.35 The class [9108300] 12.05 My boys [4247652] 12.30 Simpsons [335720] 12.55 Scrubs [131300] 13.25 All of us [129565] 13.55 All of us [614294] 14.25 Men in trees [902010] 15.20 Beauty and the geek [2922774] 16.10 Beauty and the geek [4105364] 17.00 Beauty and the geek [407045] 17.55 Beauty and the geek [7272381] 18.50 Beauty and the geek [701958] 19.45 Are you smarter than a fifth grader? [8457855] Amerikansk frågesport. 20.45 Johnny English [202958] FILM Amerikansk action-komedi från 2003. Under begravningen för en brittisk spion dödas alla de kvarvarande spionerna i ett attentat. Nu står hoppet till den ende överlevande spionen. I rollerna: Rowan Atkinson, Natalie Imbruglia, John Malkovich. Regi: Peter Howitt. 22.30 The League [6320652] FILM Amerikansk action från 2003. Allan Quatermain är en känd äventyrare som leder ett gäng med ovanliga karaktärer som alla har legendariska superkrafter. I rollerna: Sean Connery, Naseeruddin Shah, Peta Wilson. Regi: Stephen Norrington. 0.35 Bulletproof [8620633] FILM Amerikansk komedi från 1996. I rollerna: Damon Wayans, Adam Sandler. 2.15 Touch the top of the world [2767701] Kanadensiskt drama från 2006. I rollerna: Peter Facinelli, Sarah Manninen. 3.55 Club Dread [47791121] FILM Amerikansk skräck-komedi från 2004. I rollerna: Elena Lyons, Dan Montgomery Jr. 5.35–6.00 Girls behaving badly [7995169]
--

6.30 Video zonkers [8432923] 7.05 Barnprogram [55655958] 9.59 Nyhetsmorgon lördag 12.30 Årets tv-tittare (R) [809229] 13.30 Årets tv-tittare (R) [712749] 14.30 Årets tv-tittare (R) [716565] 15.30 Säsongsavslutning: Min hund styr mitt liv (R) [386872] 16.15 Bantningsdrömmen (R) [6005300] 17.10 Lilla Jönssonligan på kollo FILM [2490010] Svensk familjekomedi från 2003. I rollerna: Conrad Cronheim, Buster Söderström. 19.00 Trav: Vinnare: V75 [687720] Direkt. 19.50 Keno [8284039] 20.00 Nyheterna [563855] 20.25 Vädret [4781749] 20.30 Postkodmiljonären [111836] 21.00 Körslaget [973519] Del 4 av 7. Programledare: Gry Forssell. Även 11/1. 21.55 Lotto, Joker och Drömvinsten [9431045] Dagens lotto- och jokerdragningar med chans till drömvinsten. 22.00 Körslaget, forts [205229] 22.30 World Trade Center [124300] FILM Amerikanskt drama från 2006. Det här är den sanna historien om John McLoughlin och William J. Jimeno, de sista två överlevande att räddas från Ground Zero. I rollerna: Nicolas Cage, Michael Pena, Maria Bello. Regi: Oliver Stone. 23.00 Nyheterna och vädret [724519] 23.15 World Trade Center, forts 1.05 Scream 2 [92118459] FILM Amerikansk skräckfilm från 1997. I rollerna: David Arquette, Neve Campbell. 3.20 Stealing beauty [36226362] FILM Amerikanskt drama från 1996. I rollerna: Jeremy Irons, Carlo Cecchi. 5.35–7.05 Uppdraget [4650546] FILM Amerikansk komedi från 2006. I rollerna: Luke Wilson, Logan Lerman.

FST5 16.50 Uteliv: På svag is Isen i det arktiska området smälter rekordfort. Djuren som lever i trakten hotas av brist på föda. 17.15 Samtal på Strömsö Göran Skytte, vänsterrebellens som blev journalist och prisbelönad programledare i tv. 17.45 BUUS-fredag Favorit i repris: Osynligt. 18.15 TV-nytt 18.25 Sportnytt 18.30 Skidskytte Världscupen. Herrarnas sprint 10 km. Oberhof, Tyskland. Kommentator: Referrerars på svenska av Mikael Oivo samt på finska av Pertti Tapola. 19.45 Live: Tom Jones (R) 20.00 TV-nytt 20.10 Sportnytt 20.20 Solens mat Bo Hagström träffar de tre systrarna Lisa, Rosa och Beatrice. De levde ett vanligt liv som hemmafruar, men i stället för att laga mat åt barn och äkta män bestämde de sig en dag för att starta pastabutik. 20.50 Napoleon (R) Del 4 av 4. Fransk dramaserie om Napoleon Bonapartes liv. En episk berättelse om det militära geniet som i decennier kuvade Europa men hade motgångar i familjen. 22.25 Film: Heartbreak hotel FILM Svenskt drama från 2006. Gudrun är P-vakt och Elisabet gynekolog och det enda de egentligen har gemensamt är att de är dryga 40 och nyligen frånskilda. De möts av en slump och utvecklar en varm vänskap. I rollerna: Johan Rabaeus, Maria Lundquist, Helena Bergström. Regi: Colin Nutley. 0.05–0.34 Piirka och hans grannar Norsk komediserie. Del 8. Narvestad kommer sin okända far på spåren. Piirka blir ensamförsörjare då flickvännen Majsha sticker iväg. Andra sändningen.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ 10.00 Kulturen. Repris av måndagens och onsdagens Kulturen. 10.30 Musik. 11.00 Spisa med Radion. Repris från onsdagen. Med Kjell Brändström. 12.00 Jag är född ombord på en båt på Hudson-floden. Hör 93-åriga Harald Löfman från Finström Stålsby berätta om sitt långa liv i ett porträtt signerat Ann-Christine Karlsson. 13.00 Musik. 14.00 Veckans gäst. Repris från fredagen. Med Tom Wiklund. 15.00 Porträttet. Berit Sundberg, Bolstaholm, Geta porträtteras. Repris från måndagen. Med Petronella Thorén. 16.00 Musik. 17.00 Jazz med Wallers. Med Ann-Christin och Kurt Waller. Även 17/1. 18.00–20.00 Musik.
--

Se det med egna ögon!

www.24.ax

8.00 Tv-nyheter [25132] 8.05–8.55 Island under vatten [3814126] 9.00 Tv-nyheter [96869] 9.05–9.54 Katastrof inom medicinen [7247652] 10.00 Tv-nyheter [85590] 10.05 Historia: Fascismen i Italien – i-färg! [1301213] 10.56 Naturen gör konst [102372958] 11.00 Tv-nyheter [66497] 11.05 Kroppen som projekt [6090792] 11.50 Sälen [6718132] 12.00 Säsongen [87768] 13.00 Tv-nyheter [54687] 13.05 Ettans dokumentär: Stor pojke [120768] 14.00 Första resan [83584] 14.10 Håll masken (R) [946584] Snobbiga Hyacinth Bucket har bjudit den nya kyrkoherden på te. 14.40 Familjen Serrano [1351861] 16.00 Sjukhuset i Holby City [36010] 17.00 Tv-nyheter [41590] 17.10 Droppen [7783671] 17.15 Hemgatan [4477126] En sista kram. Ninni firar avskedsfest. Teemu kallas hem
--

6.00 Frågespel [28519] 7.00 Tellus-frågesport [8601942] 7.45–10.25 Lilla tvåan [40273213] 10.25 Skidor [23118316] FM. Damernas 10 km. 11.50 Spelnytt [7356855] 12.20 Skidor [68035316] FM. Herrarnas 15 km. 14.30 Fiskedrag [19497] Den passionerade sportfis-karen Mikael Odell letar igen efter nya fiskevatten med Joacim Wallner. 14.55–15.53 Stjärnor berättar: Tarmo Manni [4183229] Regi Peter von Bagh 16.00 Djävulsåkern [7720478] 16.50 V75-travet [962107] 17.25 Nordisk kombination [8484720] Världscupen. Kombinerat: backe och 10 km på skidor. 18.50 Tv-nyheter [8400403] 19.00 Sporttrutan [38316] 19.05 Tvåans vinterväder [7666478] 19.10 Reinikainen (R) [500671] 19.40 Cirkus [482045] Den folkkäre skådespelaren Pertti Koivula sköter om den mest krävande grenen eller
--

clowneriet. Blir han en pellejöns eller inte? 20.25 Jag styr dina tankar – Derren Brown [860229] 20.50 Ett fall för två [2266294] 21.50 Tv-nyheter, väder och sport [3039126] 22.05 Fantomen på Operan [9565805] Amerikansk musikal från 2004. (The Phantom of the Opera) En stämningsfull och färgsprakande filmatisering av Andrew Lloyd Webbers skräckromantiska musikal. 0.20 Gränsen – The Border [6122275] Civil olydnad. Kesslers dotter blir anhållen under en anti-kärnkraftsdemonstration och Kessler själv blir misstänkt för en informationsläcka. 1.05 Yle Live: Glastonbury 2007 [5940121] 2.00 Frågespel [2088898] 3.00 Dolt ord [2082614] 4.00 Sudoku [2091362] 5.00–6.00 Dolt ord [2062850]
--

6.00 Se Oikea [2003855] 7.45 Doras äventyr [5158841] 8.15 Leve Pinata [4867590] 8.30 Warner esittä: Tehotytöt [911923] 9.00 Pokémon [599590] 9.25 Zorro [4728584] 9.55 Hacke Hackspett [4716749] 10.25 Hannah Montana [3012403] 10.55 Mitä tänään syötäisiin? [4847652] 11.00 Lumilautailua: Front-side 3 [233836] 11.30–11.45 Ostoskanava [8549701] 12.00 MTV3.doc: Herra ja rouva Bin Laden [174045] 13.00 Djungel George [7268671] FILM Amerikansk komedi från 1997. En hejdlös Tarzan-parodi där djungeln härskare småningom lär sig sätt och fason när han räddar en amerikansk skönhet. I rollerna: Brendan Fraser, Leslie Mann, Thomas Haden Church. Regi: Sam Weisman. 14.45 Mäkihyppä: Maailman Cup [5690652] 15.55 MM-ralli 2009 [9070923] 16.05 Mäkihyppä: Maailman Cup [111497]
--

17.05 Alppiihitoa: highlights [952300] 17.25 Ajoneuvos [605590] 17.55 Kurjat kuppiilat [1162126] 19.00 Seitsemän Uutiset [376861] 19.10 Resultattrutan [422584] 19.30 Rekordfabriken [498497] 20.00 Huuma [651519] 21.00 Selviytyjät [197381] 22.00 Kymmenen uutiset [647381] 22.10 Resultattrutan [1245039] 22.20 Lotto ja Lauantai-Jokeri [9323497] 22.25 Walk the Line [43819887] FILM Amerikanskt drama från 2006 om Johnny Cash. I rollerna: Joaquin Phoenix, Reese Witherspoon och Ginnifer Goodwin. 1.05 Raines [5205492] 2.05 Repliikki [5023508] 3.05–6.00 Se Oikea [21812140]
--

Nyankortsvinnare:
Aron Häggblom
Ödkarby
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Helt vanliga ungdomar först

Åländsk appell om kriget i Gaza

■**Som** en kommentar till tidigare inlägg av ”**Magnus Magnusson**” och ”**Mikael**”, vill Fri Från Narkotika nyansera bilden av narkotikamissbrukarna.

Vår erfarenhet är att det finns lika många orsaker till narkotikamissbruk och beroende, som det finns individer som är beroende. Var och en som till slut har blivit beroende har börjat med att prova på av alldeles egna orsaker. Och bakom varje ”prova-på-are” behöver det inte alls finnas en ung individ som mår dåligt.

De som festar och dricker alkohol på helgerna, eller för all del mitt i veckorna, gör det inte för att de ”mår dåligt”, utan för att de vill festa. Och vuxenvärlden (Obs! Vi talar inte om föräldrar här, utan om hela vuxenpopulationen!) tenderar att se mellan fingrarna med både ungdomarnas och sitt eget festande. Att festandet kan ha långsiktiga, negativa konsekvenser är inget som någon i tonåren funderar på överhuvudtaget.

Samma är det med de ungdomar som ersätter alkoholen med narkotika av något slag. De ersätter en sorts berusning med en annan. Ecstasy är det nog ingen som tar för att den i utgångsläget mår dåligt, utan för att det ger en skjuts uppåt och festen blir litet roligare. Och för att det inte känns på lukten när man kommer hem, som alkohol gör.

Sedan är det lätt att ta steget vidare till andra sorter. Och en del har oturen att höra till den grupp som snabbt utvecklar beroende, medan andra lägger drogerna åt sidan och går vidare i livet som om inget hade hänt. Det är de som har tur.

Naturligtvis finns det också de som mår dåligt och som

Alla fastnar inte. Det finns många orsaker till att ungdomar knarkar, och alla blir inte beroende. Det konstaterar föreningen Fri Från Narkotikas ordförande. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

söker lindring i den känsломässiga stumhet som olika bensodiazepiner eller opiater ger. Och de som har en underliggande personlighetsstörning eller någon av de vanligare bokstavskombinationerna, diagnostiserad eller inte.

För vissa störningar kan till exempel amfetamin bli en ren halleluja-upplevelse, när just den här unga människan för första gången i livet får känna sig lite normal. Försök själva att få den här tonåringen att

förstå att det är en dålig sak den håller på med, när den upplever att den hittat själva paradiset.

Andra provar narkotika av ren nyfikenhet, eller för att livet inte bjuder på tillräckliga utmaningar, eller för att de inte har något gäng men känner sig välkomna i knarksammanhangen.

Missbrukarna behöver alltså inte vara varken värstingar eller stackare från början utan alldeles normala

unga människor från alldeles vanliga familjer.

I slutändan, när man blivit beroende, och när man upprepade gånger försökt sluta utan att lyckas, då mår alla dåligt. Då har många också utvecklat mängder av psykiska störningar, paranoia och psykos, destruktiv självbild och total brist på självkänsla. Att gå hårdhänt fram med dessa individer genom att sätta dem i fängelse och förakta dem är förvisso att sparka på dem som redan ligger. När

har straff bevisligen gjort en människa frisk?

Sammanfattningsvis, narkotikamissbrukarna är lika mycket individer med egna behov som någon annan här i samhället. Beroendet och dess uttryck är däremot ganska likartat, men en människa är ju så mycket mera än sitt beroende, eller hur?

Fri Från Narkotika

Signe Järvenpää
ordförande

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Jag svar till fy fan för Sverige. Allt svenskt. Sverige duger bra när man ska handla billig mat, billiga bilar kläder m.m. eller?... kamma dej...**0457.**

■ Kan bara tacka och ta emot...Det gör mig gott. **Mitt hjärta.**

■ Katt överkörd vid strömmen i Kastelholm , grå brun randig **tel 43810.**

■ Märkligt? På golfbanan i Kastelholm är det fina skidspår. Kanske Sjölund har bättre grejer än de på "skidcentret"...hehe **Spärlöst försvunnen.**

■ Här är en cool singelkille, som söker kärleken i livet! ;-) **0457.**

■ Till 50+, det är mer tidspress i dag mer ska göras och då var då, nu är nu! Varför jämföra allt hur det var då? Lev i NUET! **0457.**

■ Jag tycker inte de kvinnliga pro-

gramledarna fnittrar särskilt. Sakliga och duktiga, liksom Leif och Kjell. 'Hehe' stör inte alls. **Hihi.**

■ Äntligen, lördagstidning bara stör på fritiden. **0457.**

■ En eloge till Er alla som jobbar på Nyan! Det är roligt att få läsa en dagstidning som är så mångsidig. Tack och god fortsättning. **C.m.**

■ Förra gången FS gapade om färljörer blev dyrt fiasko. Lek med andras pengar. **040.**

■ Svar till Gaza om mannen i husvagnen - vill du betala hans elräkning? **0457.**

■ Förutom att miljöbilsbidraget är tveklaktigt som sådant, borde landsskapsregeringen ha haft ett strängare system. Det är något som är galet då vissa säger att dom kunde köra längre per år med sådana bilar,

då blir det ingen miljövinst. **040.**

■ Är det jag som har fel på mediaspelaren eller är bilden från Steelfm och gallerian bara nåt mysco flammigt "pusse"? **0457.**

■ Angående apoteksöppet. Båda apoteken har sin jourperiod om två veckor per månad. Det innebär kvälls-, lördags- och söndags- helgöppet. Den ordinarie personalen sköter allt detta. Det är en av orsakerna till de begränsade öppethållningstiderna. **0457.**

■ Runar K sade att det saltas endast i vissa rondeller och backar. Nu vråks det ut på alla raksträckor i stan. Varför vinterdäck? **FÖRR ÄL-BILAR POPULÄRA.**

■ Om en bostadslös person väljer att bo i en gammal ruten hyrvagn i stället för en hyreslägenhet, bör han göra så enligt markägarens villkor. Inte håller det att envist gräva ner huvudet i

sanden och låtsas att det inte kommer någon stämning. Vakna nu och sluta flumma runt i en låtsasvärld. Livets realiteter må vara tuffa, men flykt och flummerier är ännu hårdare. **040.**

■ Jag håller helt med Harberg om att bilderna i tidningen är för stora. Det här fenomenet har stört mig de senaste åren. **0457.**

■ Cool kille söker cool tjej. **aland008@gmail.com.**

■ Det Gun-Mari Lindholm borde prata om i Sveriges riksdag är snus! Snusets historia. Varför inte om de snusfabriker som funnits i Finland? Varför Finland av någon outgrundlig anledning räknas som en "ny marknad" inom EU, vad gäller snuset! Där har vi ett gemensamt arv som heter duga! Och synnerligen aktuellt dessutom, med utflaggade åländska fartyg, bortfallna skatteintäkter samt de hysteriska finska planerna på att förbjuda dessutom. Kan det bero på att finska staten inte hävar in några som helst skattepengar på det i Finland tydligt eftertraktade svenska snuset?... **F.d snusare**

■ Tur att ingen på museibrån blev på smällen! **050.**

■**För att** uppmärksamma situationen på Gazaremsan och för att erbjuda ålänningarna en möjlighet att visa sitt stöd för arbetet för fred och mänskliga rättigheter i Israel/Palestina anordnar Emmaus Åland, Ålands fredsinstitut, Amnestygruppen på Åland och Mariehamns församling ett fackeltåg och en ljusmanifestation på söndag 11 januari.

Fackeltåget startar kl 17.30 vid Mariehamns stadsbibliotek, därefter följer program kl 18.00 i St Görans kyrka. På programmet finns diktläsning, tal, musik och en ljusceremoni och då finns också möjlighet att skriva på följande appell som ska skickas till Israels regering, till Hamas och till EU:

"Vi, invånare på Åland, är djupt oroad över situationen i Gaza och i södra Israel och riktar vår appell till de israeliska myndigheterna, the Hamas ledning och till Europeiska Unionens Råds president.

Vi uppmanar Israel att upphöra med alla lagstridiga anfall mot civila, vilka strider mot distinktions- och proportionalitetsprinciperna.

Vi uppmanar Hamas att upphöra omedelbart med den urskillningslösa raketbeskjutningen av städer och byar i södra Israel som drabbar den civila befolkningen.

Vi uppmanar båda parter att utropa eldupphör så att humanitär hjälp kan nå dem som behöver sådan hjälp och så att de som vill lämna området kan evakueras. Därutöver uppmanar vi parterna att respektera den humanitära rätten.

Vi uppmanar Europeiska rådets president att målmedvetet arbeta tillsammans med FN:s säkerhetsråd, för att en resolution kan antas som kräver att alla parter respekterar sina förpliktelser enligt folkrätten och att ett avtal om vapenvila ska övervakas av internationella observatörer."

Emmaus Åland
Ålands fredsinstitut
Amnestygruppen på Åland
Mariehamns församling

Rykten om åländska äpplen

■**För någon tid sedan** vistades jag två veckor i Österbotten. Under den tiden råkade jag ut för sådant som jag tycker att jag borde dela med mig av.

Vid två olika tillfällen bland vanligt folk uttryckte olika personer misstänksamhet när det gällde åländska grönsaker och äppel... ”de är ju så besprutade”. Även om jag själv försöker äta ekologiskt blev jag förvånad och försvarade åländska äppel.

För mig själv tänkte jag: Hur kan man sälja produkter med sådant rykte? Vad kan man göra för att förbättra det?

Soffi Wetterhoff

”Lån tas upp för att få kreditväsendet i olika länder att fungera. Så där som man håller vatten i en handpump för att få den att suga upp vatten ur brunnen.

RALF FRIBERG I VN OROAR SIG ÖVER STATERNAS ÖKANDE SKULDBÖRDA

ledare

Karin Erlandsson
Epost: karin.erlandsson@nyan.ax
Telefon: 528 467

Näst sista ordet Patrik Dahlblom

Skadorna som vi vill glömma

Jag lovade att inte skriva om det här, så jag gör det inte.
Men ni skulle bara veta hur det kliade i fingrarna när jag läste det senaste numret av Nyans interna nyhetsmail. Där stod det att XX hade varit med om en olycka med en matberedare på nyårsafton.
Om inte det är en liten lokaltidningsnyhet så vet jag inte vad.
Jag ville göra en hallå där-intervju, där XX skulle få berätta när, hur, vad, hur det kändes och hur snabbt det gick att få vård. Och så skulle XX få frågan som jag länge velat ställa:
– Till sist - vad tycker du om journalister som avslutar intervjuer med en nonsensfråga som inte har något med saken att göra?
Jag ringde XX som var på lika gott humör som vanligt. Men intervjun, där hela Åland skulle få veta hur man inte skall skiva potatisar i en matberedare, den kunde jag glömma. Jag kunde inte bli arg på XX, för långt ifrån alla tycker om att dela med sig av sina tövlerier, och XX är inte en offentlig person. Men det kunde ha blivit en väldigt bra och till och med lärorik text.

Det blev i alla fall en diskussion nere vid matbordet. Kulturredaktören berättade om när han i sin ungdom tappade balansen på ett staket och landade på staketet på det värsta tänkbara sättet. Jag ryste när jag hörde det. Men han har åstadkommit två barn i alla fall, så skadorna blev inte bestående.
Jag visade upp ett litet ärr på vänster handled, som jag fick när jag var spritkalle på Birka Princess 1993. Vi öppnade kartonger med ett knivliknande föremål som var designat för högerhänta. Jag, en vänsterhänt, drog det på något sätt baklänges och det gick bra tills den dagen då knivbladet, stort som ett gammaldags rakblad, lossnade. Den fastnade i kartongen och den vassa kanten stack ut.
Det högg till. När jag tittade ner såg jag hur bladet grävt sig in i handleden ganska nära pulsådern.
Och vad gjorde jag? Tog loss knivbladet, försökte få stopp på blodflödet - och fortsatte jobba, som en karl skall.
Ärret finns där, en vit avlång klump som är cirka 5 millimeter lång.

En annan olycka inträffade på SF Lines kontorsbygge på Norragatan 1989.
Jag var uppe på taket och hoppade ner från en avsats - och landade på en presenning som dolde en planka med en spik. Spiken gick rakt genom skon in i foten och det gjorde så ont att jag inte kände det på en sekund eller två. Jag hade sinnessnärvaro nog att ställa mig på plankan med den andra foten och dra loss foten som landat på spiken. Men sedan tog förnuftet slut.
I stället för att hoppa till hälsocentralen i grannkvarteret fortsatte jag jobba. När arbetsdagen var slut körde jag hem och tog till och med en omväg på några kilometer för att några liftare skulle komma dit de var på väg.
Morgonen efter var foten så klotformad, blå och öm att jag inte kunde använda den till något. Då for jag raka spåret till hälsocentralen och blev sjukskriven en vecka. När gräns på manligheten får det vara.

Porrigt värre

Utlämnande. Kenneth Bamberg öppnar för en ny diskussion om porr tack vare att han sätter sig själv i blöt i utställningen som just nu visas på Kakelhallen. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fotografen Kenneth Bamberg lyfter fram porr utan skam och moraliska pekpinnar. Det öppnar för en ny diskussion.

Människans behov är större än hennes känsla för moral. Det hävdar, bland annat, fotografen Kenneth Bamberg med sin tvådelade utställning Consumed och Treasures som ställs ut på Kakelhallen som bäst.
Kenneth Bamberg har tidigare visat utställning Pay And Spray. Då dokumenterade han porrbiografer runt om i Europa. Den här utställningen visar dels hans minnen av hur han upptäckte porren och sitt eget behov av den, dels trafficking. Det är i gränsen mellan den personliga upplevelsen och utnyttjandet i trafficking som frågan om ens egen moral finns. ”Betraktaren kan inte säga vem som är brottsling och vem som är offer” säger Bamberg.
Enkelt uttryckt: då man tittar på porr kan man inte vara säker på att det inte är en våldtäkt man hetsas upp av. Det är så att säga risken betraktaren tar.
Bambergs utställning är viktig för att han lyfter fram sitt eget behov och konsumerande av porr utan att att blanda in skamkänslor. Det bara finns där; han konsumerar porr och då han som nioåring upptäckte att porr fanns ”öppnade sig en ny värld. Det blev början på mitt utforskande av sex.”
Eftersom porr finns och konsumeras gagnas inte diskussionen av att varje gång

belasta konsumenterna med skamkänslor, varken feministiska eller moraliska. Diskussionen förs inte framåt om ingen erkänner att de är porrkonsumenter och vågar diskutera varför de är det.
Två frågor infinner sig spontant då man läser om Bambergs utställning. För det första: vilka är männen som förvarar sina porrtidningar i skogen, de tidningar som Bamberg och hans kompisar hittade under förtjusning?
Att tidningarna förvarades i skogen blir också beviset på att de inte är helt rumsrena. Varken att onanera eller att njuta av att betrakta andras är helt akcepterat.
För det andra: vad gjorde tjejerna medan killarna sprang i skogen med ficklampor och porrtidningar - eller ännu hellre: på vilket sätt utforskar tjejer sex?
Porr kan vara, och är, ett problem ur många synvinklar, men ett problem det pratas mer sällan om är hur tjejer som inte ser på porr i samma utsträckning som killar skall utforska sin sexualitet. Porr är i de allra flesta fall filmat ut killens synvinkel. Det är han som har makten i samlaget, det är tjejen som gör de mer förnedrande sakerna och bröst visas mer än bringa (och naturligtvis bör man prata om vad denna bild ger för syn på sex

för killar, men den diskussionen hör just nu inte hit).
Jag är ungefär lika gammal som Bamberg och jag kan bara svara för egen del på vad tjejerna gjorde. Då han jagade porrtidningar i skogen lekte jag sex med mina barbie-dockor. Det blev början på mitt utforskande av sex.
Är det oskyldigare? Möjligen eftersom det inte riskerar trafficking och utnyttjande av andra människor för att tillfredsställa sina lustar.
Vilken slags syn på sex växte killarna som hittade porrtidningar i skogen upp med, och vilken syn fick tjejerna som lekte att barbie-dockorna hade sex?

Karin Erlandsson

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax
Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Katrín Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008
Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Target: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € +Isa				
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmaterverket, tillstånd nr 364.				

Transport till/från Mariehamn–Långnäs skall förbeställas
Passagerare med ej. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck./bilj.försäljn. ej kan garanteras

Buss Sto–Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje–Kapellskär ca 45 min före fartygets avg. Även buss Kap–Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

*Söndagar från 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.

1) Reservation för charteravgång.
Kontakta vår resebutik för information
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ordinarie avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Bokning tel 28 040 www.birka.se

nyan.ax

Nya Åland